Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 4 февраль 1972 йил, жума | № 29 (15.200). | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЎзТАГ мухбирларининг хабарларидан

ФЕРМАЛАРДА ҚИШ

◆ ТЕРМИЗ. Тонг эришиши билан Кафрун қишлоғидан чиққан одамлар қор сўрмоқлардан кўтонлар томон йўл олишди. Бу ларнинг ҳар бири белкурак ёки кетмон кўтарган, чўпонларга ёрдам беришга ошиқмоқда.

Тез орада қўшалоқлар иш бошлаб кетди. Кўп ясвайдиган экин майдонлари ҳар бир кўтонгача йўлдан тозаланди, тракторларда оргиб келинган ем-хашак тез ферма берила бошлади.

«Бойсун» зотли кўйчилик заводи Кафрун бўлимининг бошқарувчиси Гози Алиев бундай дейди:

— Ҳозир кўйчивонларга осон эмас. Лекин одамларимизнинг уюшқоқлиги, бутун аҳолининг ёрдами туфайли биз қийинчиликларни енгиб, кўйларга яхши шароит яратиб бердик.

Сурхондарёда икки ҳафтадан бери қор ёғиб, бўрон бўлиб турибди. Колхоз, совхоз фермаларининг юзминглаб бошига қишки эн маъшатда қилмоқдалар. Кўйларнинг ҳаммаси ем-хашак билан таъминланган, бу борадаги ишлар бир кун ҳам тўхтамайди. Барча машиналар, тракторлар, куч ва техника фермаларни ем-хашак билан таъминлашга сафарбар қилинган. Бултур пландагига қараганда кўп ем-хашак тайёрланган эди. Энди эса ем-хашак майдонлардан, бошқа тракторлар ва машиналар билан кўчирилмоқда. Транспорт воситалари ва тракторларнинг ҳаммаси қўйчилик совхозлари ва колхоз фермаларига юборилди. Материаллар кооперациясининг ёрдамида ем-хашак совхоз ва колхоз фермаларига юборилди.

Ленинград районидаги Киров номли колхоз чорвадорлари совликлардан ҳар бирида 140 қўзи олишга аҳд қилишди. Совлик қўйларнинг қўзилаши учун иситилган бинолар қуриб битказилди, хашак, омухта ем ва бошқа озуқалар ғамлаб қўйилди. Мана шуларнинг ҳаммаси туғилган қўзиларнинг яхши ўсиб қолиши имконини беради.

Ленинград, Охунбобоев районларидаги ва бошқа районлардаги колхоз ва совхоз фермаларидаги қўзилатиш муваффақиятли ўтказилмоқда.

ҚЎЗИЛАТИШ БОШЛАНДИ

◆ ФАРҒОНА области хўжаликларининг фермаларида қишки қўзилатиш авж олиб кетди.

«ҚИЗЛАР, КОМБАЙНЧИ БЎЛИНГЛАР!»

◆ ЎЗБЕКИСТОНдаги энг катта ғаллакор район — Ғаллаорол районидаги «2-Ғаллаорол» совхози механизаторлари ва комсомол-ёшлар донгдор механизаторлари Эшпўлат Эрматов, Жумагул Иулдошева, Тожи Курбонова, Ойниса Раззоқова ва Мусаввар Қаршибоева шундай чақириқ билан қизларга мурожаат қилишди. Республикадаги комбайнчи қизлардан биринчиси ҳам ғаллани шу қизлардан кўра кўпроқ ўриб-йиғиб бераолган эмас. Бултур улар ҳар бир комбайнда 300-370 гектар ерни ғалласини ўриб-йиғиб берди. Бу илғорлар номлари беш йиллик зарбдорларнинг «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Совхоз қизлардан 20 нафари донгдор механизаторлардан ўрнак олиб, комбайнчи касбини ўрганишни истаганликларини изҳор қилди. Районинг бошқа хўжаликларида ҳам бу чақириққа жавобан комбайнчиликни ўрганаётган қизлар кўпаймоқда.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

3 февраль куни Тошкентда республика саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш ходимлари партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирди.

Йиғилишга область партия комитетларининг саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, шаҳар ва район ижроия комитетларининг раислари, область, шаҳар ва район касаба союз комитетлари раислари, саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш бўлимлари, ташкилотлари, партия ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, илғор ишчилар ва новаторлар, саноат, транспорт, алоқа корхоналари, қурилиш-монтаж ташкилотларининг инженер-техник ва раҳбар ходимлари, республика партия-хўжалик активлари таклиф этилди.

Актив йиғилишида Белоруссия ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. Е. Лобанок бошчилигидаги Белоруссия ССР делегацияси ва РСФСР Иваново области ижроия комитетининг раиси А. Г. Сазикин бошчилигидаги Иваново области делегацияси иштирок этдилар.

Актив йиғилиши «Тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан олдин бажариш юзасидан Ўзбекистон саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятлари тўғрисида» масалани кўриб чиқди. Шу масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. Г. Анисимкин доклад қилди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда: Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. Камолов, Фарғона области ижроия комитетининг раиси Х. У. Умаров, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Е. Л. Губина, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри Х. Хўжаев, Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский, Ўзбекистон ССР қурилиш министри С. И. Иброҳимов, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Х. Камолов, Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри В. Содиков, Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиш министрининг биринчи ўринбосари В. Н. Арбузов, Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси М. А. Зокиров, Сирдарё область партия комитетининг секретари Р. С. Қосимов, Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи А. М. Қодиров, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри М. И. Иброҳимов, «Ўзбекшахтострой» трести партия комитетининг секретари Ю. Н. Остряков қатнашдилар.

Азиз меҳмонлар — Иваново области ижроия комитетининг раиси А. Г. Сазикин, Белоруссия ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. Е. Лобанок, Минск радио заводи аппаратлари созловчиси, КПСС XXIV съездининг делегати С. А. Сураецкиле нутқларини йиғилиш аҳли самимий кутиб олди.

Иваново тўқимачилари қўли билан ўзбек пахтасидан тўқилган газламани Яковлев тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, РСФСР Олий Советининг депутати, КПСС XXIV съездининг делегати А. В. Смирнова залда зўр бўлган кишиларнинг қарсаклари остида Ўзбекистон меҳнаткашларига эсдалик совға қилиб топширди.

Партия-хўжалик активи йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш меҳнаткашларининг тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан олдин бажариш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини якдиллик билан маъқуллади. (ЎзТАГ).

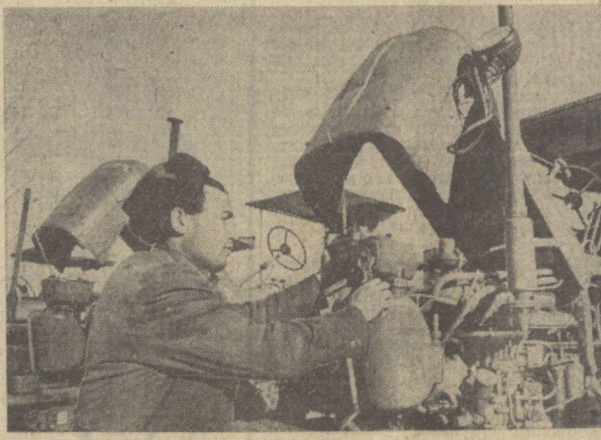

Фотолавҳалар

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозида қишлоқ хўжалик техникасини йиғлашга зиқ мавсумига тайёргарлик ишлари зўрдик билан бормоқда. Колхоз устахонасида 38 хайдов трактори ва 33 сеялка мавсумга тахт қилиб қўйилди. Суратда: (чапда) тракторчи Амир Курбонов ва Саидкарим Турдимуҳаммадов ҳайдов тракторининг сўнгги таъмирдан ўтказмоқдалар.

Тошкент экскаватор ремонти заводининг пешқадам токари Исмоил Каримов (юқорида) кўп йиллардан бери самарали меҳнат қилиб келмоқда. У ўз зиммасидаги тўққизинчи беш йиллик планини бир ярим баравар ошириб адо этмоқда. Пастдаги суратда: янги экскаватор таъмир моторларини кўриб турибсиз.

Н. Глаубер.зон фотолари.

*

ТАШАББУС ИЗИДАН

РАҚАМЛАР ТАРОНАСИ

...Яхши тапнинг қаноти бор, дейдилар. Янгилик, қимматли ташаббус ҳамиша эл диққат-эътиборида. Хотирангиздадир, 1970 йилда қатор корхона, колхоз ва совхозлар КПСС XXIV съезди қарорларининг дастуруламал қилиб, беш йиллик топшириқларини тўрт йил ичида адо этиш юзасидан қимматли ташаббус билан майдонга чиққан эдилар. Жумладан, Оққўрғон районидаги Свердлов номли колхоз ҳам. Хўжалик деҳқонлари улуғвор беш йиллик план топшириқларини ҳамма соҳада тўрт йилда адо этишга аҳд қилишиб, республикамиздаги деҳқонларини ҳам шундай ташаббусга даъват этган эдилар.

Мана, ҳайрли беш йилликнинг иккинчи йили ҳам ўз бошланди. Бугун кенг далаларда, фермаларда, қаерда бўлмасин, ҳайвоқ меҳнат нафаси баралла сезилиб турибди.

Колхоз ташаббус юзасидан мазкур колхоз меҳнат аҳли ўтган хўжалик йилини қандай якунлади, ваъдаси устидан чиқа оладими ё йўқми? Ҳаёт пахтачиликдаги планни тўрт йилда бажариш учун нималар қилинди?

Правленияда бўлганимизда бош бухгалтер Эргаш Содиқов алоҳида ҳисоб-китоб қилиб, колхознинг иккинчи йилги қоғоз «тутказди. Ҳар бир рақам, ҳар қандай натижага соҳ муддати қимматли тарихидан ҳикоя қилади...

Колхоз 650 гектар пахта майдонига эга. Ҳосилдорлик плани 25,7 центнер эди. Пахтакорлар аҳдига вафо қилиб, гектаридан 30 центнердан ҳосил олиб, пландан ташқари давлатга 2 минг 240 тонна пахта топширдилар.

Беш йиллик планини тўрт йилда бажариш мақсад қилиб олинганида бўлимлар рақамлари ҳам, алоҳида бригадалар ҳам пахта етиштиришда ўз кучи ва имкониятларини қайтадан ҳисоблаб чиқдилар.

Рақамлар шулардан иборат: агар, ҳамма ҳосил кўлда терилганида ва харид пунктларига топширилса эди, ҳар бир кишига ҳар куни ўнлаб килограмм пахта тўғри келар эди. Машина ёрдамида терилгани учун, бу механизация имконияти...

учун олти минг сўмдан сал кўпроқ пул сарфланди.

— Тежаб қолинган қарийб 90 минг сўмга, — дейди правление раиси Иброҳимжон Юнусов, ҳисобдонларнинг фикрини равшанлаштириб, — бир йўла тўрт этажли пахтачилик техникаси сотиб олиш мумкин. Бу аҳоли муаммосини ҳал этишда катта аҳамиятга эга.

Бошқача қилиб айтганда, иктисод қилинган ана шу пулга беш хонали, олти аҳоли уйидан уч хоналиги қурса бўлади. Бу беш йиллик плани биринчи йилида машинада пахта теришнинг иқтисодий афзалликларини белгиловчи рақамлар тароналаридир.

Юқорида ҳосилдорлик анча ошди, дедик. Колхоз планга қўшимча минг тоннадан кўп пахта топширди. Шундай қилиб бир йилда сил вазифасини бир йилда бажарган. 1974 йил план даражасига етказиб қўйилди. Ҳосилдорликка-чи? Беш йилликнинг сўнгги йили учун мўлжалланган кўрсаткич ортда қолди.

Рақамлар ҳикоясига қулоқ солар экансиз, бу хўжаликда илм сўзи кўпаймоқда, бундан буён ҳосилдорлик ошмайди, деган маънони беради.

Мазкур колхоз пахтакорлари беш йилликнинг иккинчи йилида пландан ташқари беш юз тонна пахта етиштиришни режалаштирдилар. Бу, албатта, кўпроқ эҳтиёжга мос келади, бироқ ҳосилдорлик оширишни ҳисобга олмади. Янги ерларни ўзлаштириш, пахта майдонларини кенгайтириш ҳисобига эмас, ҳосилдорликни ошириш эвазига олинишини кўзда тутади. Бу ҳолда рақамлар ҳикоя қилади. Сиёсий, чекловчи, иқтисодий, техникавий, агротехника тадбирлари сифатли амалга оширилса, ҳосилдорлик ошишига олиб боради.

— Таннарх масаласини ҳозирдан ўйлаш керак, — дейди бош бухгалтер Эргаш ака. — Бу техника ремонти вақтида сифатли тугалланди. Кузги ва баҳорги ишлар...

ларнинг аксарияти механизация воситасида бажарилди. Далага ва ҳаллий ўғит чиқариш ҳам механизмлар ёрдамида. Аралаш ўғитлар тайёрлаш ва ерга солиш ҳар ҳаҳатдан арзон тушади. Ҳар тонна пахта ўрта ҳисобда, ҳамма харажатлари ҳисобга олганда, ниқтисод сўмдан ошмайди.

Бу йил ҳам яхши ҳосилнинг 90 проценти «зангори кема»ларда йиғиб олинади. Ҳайдов ва чопиқ тракторларни ремонти тугалланган, пахта терим агрегатларида ҳозир. Айни кунда устахона кадрларнинг ўқиши ҳам юришиб кетган. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Худайберганов ва бошқалар Кудратованинг ташаббусини ўрганиб, механизатор ва механизатор ўринбосарлари тайёрлашмоқда. С. Музаффаров, А. Ғаффоров, М. Сулаймонов, О. Мингбоев сингарилар ҳар бир кишига шогирд тайёрлашга қарор қилдилар.

— Хўжалигимиз учун тармоқли, — суҳбатни давом эттириб дейди саркор, — саломатим тўғри текстилдай ўзи юз 180 центнерга етди. Ўтган йили ҳосилдорлик 165 центнердан ошди. Буниниг гектаридан 2 минг 665 сўмдан даромад қилдик. Ана шу соҳанинг жонкуярлардан Кувонбой Тешабоев, Юн Николай, Наби Ўрингбоев, Мухтор Иброҳимов ва бошқаларнинг ҳиммати айтиб қўй: бу йил гектар бошига 180 центнердан ҳосил бериб, деб ишониш. Шу натижа тўрт йиллик ҳосилдорлик ҳисобига беш йиллик планни тўрт йилда бажарилади.

Ташаббускор Свердлов номли колхоз аъзолари беш йилликнинг иккинчи йилини ҳам шундай якунлашга қарор қилишди. Давлатга олтмиш тоннадан кўп сомон тўғри сотиб, йиллик планни деярли бажаришади. Энди ҳар гектар ердан камида 35 центнердан пахта етиштириш ишончини берадилар, ва маҳсулотни оширишлари тадбирларига киришган.

Ҳадемай колхоз ҳисобот сайлов йиғилиши ҳам ўтади. Колхоз ҳисобида тўра ҳисобига олинмаган кўп ҳамда ҳамма хўжалик йиғилишига ҳам даромад олиб бормоқда. Техника шарофати туфайли бир йилда ҳам янги капитал қурилишда ҳам даромади ошиб бормоқда. Ҳар бир аъзосининг эҳтиёжи бир ярим баравар кўпаймоқда. Умумий даромад бўлинмаган 300 минг сўмга ҳам етказилади. Илгор меҳнат фронтининг кишилари ҳам пул тақсимланади. Ҳа, рақамлар тароналаридан тароналари бор.

М. МУСАЕВ.

АНВАР САДАТ МОСКВАДА

Миср Араб Республикаси Президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан дўстона ғайри расмий визит билан 2 февралда Москвага келди.

Миср Араб Республикаси давлат раҳбарининг масалалари бўйича Президент маслаҳатчиси Муҳаммад Ҳафиз Исмоил ва ташқи ишлар министри Муҳаммад Мурод Ғолибларидан иборат делегация Президент Анвар Садатга ҳамроҳ бўлмоқда.

Миср Араб Республикасининг ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Президент Анвар Садатни ва унинг ҳамроҳларини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси аъзоси А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Москва шаҳри меҳнаткашларининг вакиллари олий меҳмонларни табриклашдилар.

Кутиб олувчилар орасида Миср Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Яҳё Абдил Қодир, Миср элчихонасининг дипломатик ходимлари, шунингдек, араб мамлакатлари дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари бор эди.

Аэродромнинг учиш майдонида СССР Қуролли Кучларининг уч тури — пиёда аскарлар, учувчилар, денгизчилар фахрий қоровулда саф тортиб турдилар. Давлат гимнлари ижро этилди.

Миср Араб Республикасининг президенти фахрий қоровул олдидан ўтди.

Миср Араб Республикаси Президенти автомашинада Москвага жўнаб кетди. Анвар Садат А. Н. Косигин билан бирга совет кишилари сафи олдидан ўтди.

Миср Араб Республикаси президенти аэродромдан Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин билан биргаликда Москва шаҳрига жўнади. Меҳмонлар шаҳарда ғоят ажойибтарзда қабул этилди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ РАПОРТИ

Ўзбекистон саноат корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасида ютуқли, маҳсулотни реализация қилиш ва энг асосий буюмларни ишлаб чиқариш юзасидан 1972 йил январь ойи планини бажардилар.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш плани 101,3 процент бажарилди. Саноат ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари 1971 йилнинг январидагига нисбатан 8,4 процент ошди.

Бухоро областидан ташқари Ўзбекистоннинг барча областлари ва Қорақалпоғистон АССР саноати маҳсулотни реализация қилиш январь ойи планини бажардилар.

Пахта тозалаш, гўшт ва сут саноати корхоналари январь ойида пландан ташқари анчагина кўп маҳсулот берди.

Республиканинг темир йўл транспорти ва автомобиль транспорти коллективлари, шунингдек алоқачилар январь ойи планини адо этдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириб бориб ва СССР ташкил этилган кунинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳасида ва чорвачиликда улкан ютуқларга эришмоқдалар. Республикадаги давлатга гўшт, сут, жун сотиш бўйича йиллик мажбуриятларни ошириб бажариб, сут ва гўштни сотишда юксак суръатлар билан бормоқдалар.

Шу йилнинг биринчи январи давлатга 25,7 минг тонна, яъни квартал планининг 66 процентини бараварида гўшт, 30,8 минг тонна, 38 процентини бараварида сут, 32,6 миллион дона, 40 процентини бараварида туқум сотилди. Бу эса ўтган йилнинг ана шу даврига нисбатан гўштни сотиш 5-10 процентни ошди ва маҳсулотлар тайёрлашнинг ҳақиқий миқдорига нисбатан 5-10 процент кўпдир.

Бухоро областининг чорвадорлари давлатга гўшт сотиш квартал планини 102 процент, Қашқадарё области чорвадорлари 94 процент, Самарқанд области чорвадорлари 80 процент, Хоразм, Наманган областлари ва Қорақалпоғистон АССР 67-63 процентини бажардилар. Кўпгина колхоз ва совхозлар ҳар бир районда ҳам чорвачилик маҳсулотларини тайёрлашда муваффақиятга эришмоқдалар.

Ғузор, Қарши, Китоб, Шеробод, Ғиждувон, Свердлов, Кизилтепа, Қоракўл районлари гўшт топшириш квартал планларини анча ошириб бажардилар, Бойсун, Гагарин, Косон районлари ва бошқа кўпгина районлар чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашда юксак суръатлар билан олға бормоқдалар.

Республикамизнинг ҳамма жойларида, хусусан узоқ яйловларда,

тоғ этакларидаги ва тоғли районларда қалин қор ёғиб, совуқ узоқ вақт сақланиб турибди.

Кўпгина районлар ва хўжаликларда қиш ана шундай ҳароратли келишига қарамай, чорвадорлар қийинчиликларни муваффақиятли бартараф этмоқдалар, улар чорвани боқиш ва асрашни яхшиламоқдалар, чорва молларини яхши семиртирмоқдалар, маҳсулдорлигини оширмоқдалар, давлатга ферма маҳсулотлари топширишни муваффақиятли олиб бормоқдалар.

Лекин ҳамон айрим областлар ва районларда ишлар ўзининг етарли даражада ўюшқоқлиги билан ўтказилмаётгани хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Буни оқибатида кўпгина хўжаликлар ва совхозлар ем-хашак запасини олдиндан тўплаб олмаган, ем-хашакни ва озуқаларни тўғри сарфламаганликлари туфайли ҳам ишлар қийинлашмоқда.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари, барча чорвадорлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ем-хашакни тежаб, тўғри сарфлашлари, яхшилаб тайёрлашлари, уларнинг тўйимлилигини ошириб, чорва молларни яхши сақлашлари, молларни қишлатишни муваффақиятли ўтказишлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва сотишни кўпайтириш учун барча имкониятлардан тўла фойдаланишлари лозим. Чорвачиликни янада ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш ва маҳсулотни давлатга сотишни кўпайтириш — мамлакатимиз «Бешинчи» беш йиллик планларини бажаришнинг муҳим шартидир. Бу ҳозир ҳам, келгусида ҳам республикамиз колхозлари ва совхозлари олдидаги социалистик мажбуриятлари тўғрисида бўлган вазифаларни бажаришда катта аҳамиятга эгадир.

КОЛЛЕКТОР ИШГА ТУШДИ

Хоразм сув иншоотлари қурилиши трестига қарашли қурилиш-монтаж бошқармаси бунёдкорлари Катта Озёрний коллекторини қуриб фойдаланишга топширдилар. Коллектор қурилиши билан ярим миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. 1700 куб метр темир-бетон, 80 минг куб метр тупроқ иши бажарилди.

Коллектор шарофати билан мўл катта майдонлари ерости сизот сувлари анча камайтирилади.

Р. ИСКАНДАРОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ШАҲАРКОМ АЪЗОСИ

Андижонда партия, совет, касаба союз, комсомол органлари аъзолигига сайланган ишчилар сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Володарский номли тикувчилик фабрикасининг ишчиси, ташаббускор коммунист Қ. Маткаримова КПСС XXIII ва XXIV съездларида делегат бўлиб қатнашди. Машинасозлик заводининг илғор ишчиси В. Тимохин Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига сайланди.

Андижон ёғ комбинатининг ишчиси Н. Нажмиддинов совун цехи партия ташкилоти секретари вазифасини бажаряпти. «Коммунар» заводи қуюв цехининг моделчиси Н. Жабборов партбюро аъзоси сифатида халқ кўнгилли дружинасига раҳбарлик қилади.

Бўлиб ўтган Андижон шаҳар партия конференциясида 46 ишчи шаҳар партия комитети аъзолигига сайланди. Шаҳардаги бошланғич ва цех партия ташкилотлари секретарлари орасида ҳам оддий ишчилар кўпайиб боряпти. 186 ишчи партия комитетлари ва партбюро составига киритилди.

Совет, касаба союз, комсомол ва халқ контроли органларига сайланган ишчиларнинг сони ҳам ортди. 175 ишчи шаҳар советига депутат қилиб сайланган. Бу барча депутатларнинг 50 процентини ташкил этади. Ишчи депутатларнинг аксарияти халқ ишончини оқлаб, уларга яхши хизмат қилганлиги учун ҳам депутатликка иккинчи марта сайланди.

Володарский номли тикувчилик фабрикасининг мотористкаси В. С. Ионова олти марта сурункасига шаҳар советига депутат қилиб сайланди. У ўн йилдан буён депутатлик бурчини садоқат билан ўтаб, халқ хизматкори деган юксак номни шараф билан оқламоқда. Шаҳар ижроия комитетининг аъзоси сифатида бир талай ишлар қилди. У ижроком сессияларида мунтазам иштирок этади. Кейинги икки йил давомида Ионова меҳнаткашлардан тушган 60 та шикоят ва аризани текшириб берди. Ионова фақат жамоат ишлари билан чегараланиб қолмасдан ишлаб чиқаришда ҳам намуна кўрсатяпти. Кунлик нормани доимо 115-120 процент адо этмоқда.

Андижон машинасозлик заводида 322 ишчи партия ва бошқа жамоат ташкилотларига аъзо қилиб сайланган. Завод касаба союз ташкилотлари аъзолигига сайланган ишчилардан 40 киши коммунистик меҳнат зарбдори.

«Электроаппарат» заводи, гўшт комбинати, мебель фабрикаси, Андижон электр тармоқлари корхонасида кўп ишчилар касаба союз фабрика, завод ва маҳаллий комитетларига, комсомол, халқ контроли ҳамда бошқа жамоат ташкилотларига сайланганлар. Буларнинг ҳаммаси партиямизнинг амалий ишда ўзини кўрсатган ишчиларни раҳбар органларга кўпроқ сайлаш лозимлиги ҳақидаги кўрсатмасининг амалда ижро этилишидир.

Партия ҳамма вақт раҳбар органларга сайланган ишчиларнинг активлигини оширишни талаб қилиб келмоқда. Андижон шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари кейинги пайтда раҳбарлик органларига сайланган ишчиларнинг активлиги ва ташаббускорлигини ошириш соҳасидаги фаолиятини анча кучайтирдилар. Бу соҳада кўпгина тадбирлар амалга оширилди.

Шаҳар партия комитети ўтган йили шаҳар партия комитетига аъзо қилиб сайланган ишчилар билан семинар-кенгаш ўтказди. Унда уларнинг бурчи батафсил тушунтирилиб берилди. Шундан сўнг саноат, қурилиш, транспорт корхоналари бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг кенгаши ўтказилди. Унда раҳбар органларга сайланган ишчиларнинг активлигини ошириш учун нималар қилиш кераклиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Шаҳар партия комитетининг бюросида Андижон машинасозлик, «Ирмаш» заводлари, Володарский номли тикувчилик фабрикаси бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг раҳбар органларига сайланган ишчиларнинг активлигини ошириш соҳасида нима ишлар қилганликлари юзасидан ҳисоботи эшитилди. Шаҳар партия комитетининг шу ҳақда қабул қилган қарори барча бошланғич партия ташкилотларида муҳокама қилинди.

Андижон шаҳар партия комитети аъзолигига сайланган ишчилар шаҳарнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида, шаҳар партия комитети пленумлари, бюро мажлислари, партия активи йиғилишларида муҳокама қилинадиган масалаларни тайёрлашга жалб қилиняпти. Шаҳардаги 35 та корхонада меҳнат интизомининг аҳволи текширилганда, бу ишга бевосита шаҳар партия комитетининг аъзолари жалб қилинди.

Шаҳар партия комитетининг ўтган пленумида халқ мулкининг сезгир посбонлари бўлган — халқ контроли органларига партия раҳбарлигини кучайтириш масаласи муҳокама қилинди. Бу масалани тайёрлашда ҳам шаҳарком аъзолари яқиндан ёрдам бердилар.

Кейинги пайтларда раҳбар органларига сайланган ишчилар йиғилишларда сўзга чиқиб, муҳим масалаларни ўртага ташламоқдалар. Андижон машинасозлик заводининг шлифовкачиси М. Н. Егоров, 2511-автоколонна ишчиси Т. Зулуновларнинг фаолияти бунга яққол мисол бўла олади.

Илғор, ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниққан ишчиларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш масаласи ҳам шаҳар партия комитетининг диққат марказида турибди. Шаҳар партия комитетининг аъзоси, буюртма кийим тикиш ва кийимларни химиявий тозалаш фабрикасининг тикувчиси М. Саидова Андижон область комсомол комитетига ишга юборилган эди. У ҳозир пропаганда ва агитация бўлимида инструктор бўлиб ишлаяпти. Бадиий буюмлар фабрикасининг ишчиси, шаҳар партия комитетининг аъзоси Х. Усмонова шу фабрикада кадрлар бўлимининг инспектори бўлиб ишлаяпти.

Андижон шаҳар партия ташкилоти раҳбар органларга сайланган ишчиларнинг активлигини ошириш ишига анча дуруст раҳбарлик қилаётанини ҳисобга олиб, область партия комитети бу масалани обком бюро мажлисида муҳокама қилди. Партия, совет, касаба союз ва комсомол органларига сайланган ишчиларнинг ишчанлигини ошириш юзасидан шаҳар партия комитетининг фаолияти тўғрисида шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Обидов обком бюросида ҳисобот берди.

Бу масалани бюрога тайёрлашдан олдин область партия комитети шаҳардаги 28 та бошланғич партия ташкилотининг бу соҳада олиб бораётган иши билан чуқур танишиб чиқди. Натижада ишчиларнинг активлигини ошириш соҳасида бир қатор ишлар қилинган, бўлса-да, партиявий ишнинг бу муҳим соҳасида айрим камчиликлар ҳам борлиги аниқланди.

Шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотларининг раҳбар органларига сайланган ишчиларнинг активлигини ошириш борасидаги фаолиятини чуқур таҳлил қилмаган, ишчиларнинг шаҳар партия комитети пленумларида ва актив йиғилишларида фаоллиги етарли ўрганилмаган. Бунга кейинги йилларда бир неча марта бўлиб ўтган пленумлардан фақат иккитасида ишчилардан сайланган пленум аъзолари сўзга чиққанлиги мисол бўла олади.

Раҳбар органларга сайланган ишчилар ўз билимларини, ғоявий-сиёсий савияларини қандай ошириб бораётганлиги устидан етарли назорат олиб борилмаган. Агар 1969 йилда партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари бюроларига сайланган ишчилар орасида 23 киши бошланғич маълумотга эга бўлса, ҳозир уларнинг сони 30 кишига етган. Шаҳар партия комитетида кечки ишчи-ёшлар мактабида ва техникумларда ўқиётган ишчиларнинг аниқ ҳисоби йўқ. Шаҳардаги бошланғич партия ташкилотларига, уларнинг партия комитетларига ва партбюро составига сайланган ишчилар билан ишлашда ҳам етарли ёрдам кўрсатилмаётир.

Айниқса 13-ғишт заводи бошқармаси партия ташкилотида аҳвол ачинарли. Бу ерда партбюронинг 7 аъзосидан фақат иккитаси ишчилардан. Партбюро аъзолари бўлган ишчилар партия ташкилоти ишида фаол қатнашмайдилар. Улар беш марта ўтказилган йиғилишнинг бирортасида ҳам сўзга чиқишмаган.

Ҳисобот даврида завод касаба союз комитетининг 16 марта мажлиси бўлган. Шундан комитетнинг тўққизта мажлисида ишчилардан сайланган олти кишидан иборат комитет аъзоларининг бирортаси ҳам сўзга чиқмаган. Бу соҳадаги ишлар пойафзал, бадиий буюмлар фабрикалари, гидролиз заводи, гўшт комбинати ва бошқа бир қанча бошланғич партия ташкилотларида ҳам талаблар даражасида эмас.

Шаҳар партия комитети раҳбар органлар аъзоларининг системали ўқишини йўлга қўя олмаган, уларга давлатимиз ички ва ташқи сиёсати тўғрисида мунтазам ахборот бериб туришни ҳам яхши йўлга қўймаган.

Область партия комитети раҳбар органларига сайланган ишчиларнинг активлигини ошириш, топширилган иш учун уларнинг масъулиятини оширишни шаҳар партия комитети зиммасига юклади. Бунда айниқса бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини — уларнинг жанговарлиги ва ташкилотчилигини янада оширишга эътиборни кучайтириш лозимлигини кўрсатиб ўтди. Маълумки, бу соҳадаги вазифалар КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленуми қарорларида ҳам алоҳида таъкидланган.

М. РАҲИМОВ,
УзТАГнинг Андижон областидаги мухбири.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МОСКВАДАН ХАТ

Иттифоқда ЕТТИНЧИ

Тошкентликлар транспортнинг янги тури — метрополитендан фойдаланадиган вақтлар узоқ эмас. Яқин йиллар ичида Ўзбекистон пойтахтида энг тез юрар транспорт турларидан бири ҳисобланган метрополитен ишга туширилади. Москва, Ленинград, Киев, Тбилиси, Боку Харьков шаҳарларидан кейин «оқ олтин» ўлкасининг маркази ҳам Иттифоқда еттинчи метрополитенли шаҳар бўлиб қолади.

Тошкент йирик саноат ва илмий марказлардан биридир. Аҳолисининг кўплиги жиҳатидан у Ўрта Осиё шаҳарлари ўртасида биринчи ўринни эгаллайди. Бу шаҳар зилзиладан кейинги йилларда таниб бўлмас даражада ўзгариб бормоқда. Янгидан-янги уй-жой кварталлари вужудга келди. Иморатларни тиклашда уларнинг зилзилага бардошли бўлишига алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Шаҳарнинг марказини қайта тиклашдан ташқари, унинг атрофида ҳам уй-жой кварталлари— ўзига яраша шаҳарчалар барпо этилмоқда.

Кейинги йилларда шаҳарнинг кенгайиб бориши муносабати билан кўчалар ҳам анча узайди. Кўчаларнинг узунлиги шаҳарнинг ғарбидан шарқига қараб бугунги кунда 24 километрга етади. Тошкентнинг шимолидан бошланадиган кўчаларнинг узунлиги жанубга томон 12 километрга бориб қолди. Шундай бўлса ҳам транспорт қатновида қатор қийинчиликлар туғилмоқда. Бу муаммони фақат шаҳарда метрополитен қурилишини ҳал этиш билан бир ёқлик қилиш мумкин.

Совет ҳукумати ва жонажон партиямиз Тошкентда 1972 йилда метрополитен қурилишини бошлаб юбориш ҳақида алоҳида қарор қабул қилдилар. Бу қарор Ўзбекистон меҳнаткашлари томонидан қизғин кутиб олинди. Республика партия ва ҳукумати ҳам анэ шу қарорни ишда қўлланма сифатида қабул қилдилар ва шаҳарда метрополитен бунёд этиш тўғрисида қарор чиқарилди. Ана шу ҳужжатларда Тошкент метрополитенининг биринчи навбати 12 километрдан иборат бўлиши таъкидлаб ўтилди. Унинг «Дўстлик» станциясидан «Октябрь инқилоби хиёбони» станциясигача бўлган трассаси 1977 йилда тўла фойдаланишга топширилади.

Тошкент метрополитени лойиҳаси Москвадаги «Метрогипротранс» институтида тайёрланмоқда. Бу масъулиятли ишга тажрибали лойиҳачи мутахассис А. С. Луговцов раҳбарлик қилмоқда. Метрополитеннинг лойиҳа топшириқлари ва техник лойиҳалари қўлдан чиқарилди. Техника-иқтисодий ҳисоблашлар вақтида шаҳардаги одамлар қатнови гавжум бўлган участкалар алоҳида инобатга олинди. Институтнинг конструкторлик бўлими ходимлари зилзилага бардошли иншоот қуриш учун бир қатор тадбирларни кўриб қўйдилар.

Метрополитеннинг дастлабки навбати тўққиз станциядан иборат бўлади. «Дўстлик», «Фарҳод», «Собир Раҳимов», «Муқимий», «Маданият боғи», «Комсомол», «Пахтакор», «Ленин номли майдон», «Октябрь инқилоби ҳиёбони» деб номланувчи бу станциялар қурилишида Ўрта Осиёнинг ўзига хос иссиқ иқлим шароити ва Тошкентнинг сейсмик жиҳати ҳисобга олинади.

Трассанинг бир қисми очиқ ва бир қисми ёпиқ усулда бунёд этилади. Бунда шаҳарнинг ер шароити ва бошқа ўзига хос томонлари назарда тутилмоқда. Станциялар одамлар кўпроқ тўпланадиган чорраҳаларда тикланади. Бора-бора шаҳар аҳолисининг асосий қисми ерости поездлари орқали ташиладиган бўлади. Станция платформаларининг узунлиги 100 метр ва кенглиги 10 метр бўлади. Метрополитеннинг йирик Октепа каналидан ўтадиган қисмида эстакада бунёд этилади. Шаҳарнинг бу янги хил транспорти ишлай бошлагач, у одамлар истиқомат қиладиган уй-жой районларини саноат маркази билан осонгина боғлайди.

Куни кеча мен Москвадаги «Метрогипротранс» лойиҳа институтида Тошкент метрополитени лойиҳасининг бош инженери Г. И. Оганесов билан бафуржа суҳбатлашиш шарафига муяссар бўлдим. У жуда кўп нарсаларни гапириб берди. Тошкент метрополитени лойиҳачилари ва бунёдкорлари жуда қизғин иш палласига кираётганликларини таъкидлаб ўтди. Тошкентдан тез-тез мутахассислар келиб туришибди. Улар лойиҳа ишларининг бориши ва туғилган муаммолар тўғрисида маслаҳатлашишмоқда.

Бош инженер яқинда ишлаб чиқариш кенгаши бўлганлигини айтди. Унда Тошкент метрополитени қурилишига ишчи чертежларини топшириш графиклари аниқлаб олинди. Лойиҳа ҳужжатлари 1972 йилнинг март-август ойлари ичида топширилади.

Барпо этилаётган Тошкент метрополитени қурилишининг директори Т. Қ. Абдуллаев билан ҳам учрашдим. Буни қарангки, тошкентлик бу мутахассис лойиҳа бош инженери хонасида нималарнидир маслаҳатлашиб ўтирганда шу ерга кириб қолдим. У билан тезда тил топишиб кетдик. Тошкентлик мутахассис каттакон иншоот коммуникацияларини ётқизишга киришилгани, қурилиш ишларини олиб бориш учун бинокорлик майдонлари тайёрланаётганлиги, марказий компрессор станцияси тиклашга қўл урилгани тўғрисида завқланиб сўзлади.

Ўзбекистон пойтахти метрополитени мураккаб иншоотлардан бири бўлади. Уни тиклашнинг мураккаблигини шундан кўрса ҳам бўладики, шаҳар еростидаги қурилиш ишларини олиб бориш технологияси жиҳатидан у ҳеч қайси шаҳардаги шундай иншоотга ўхшамайди. Мамлакатимиз мутахассислари метросозлик соҳасида қирқ йиллик тажрибага эгалар. Бундан ташқари мутахассисларимиз такомиллашган замонавий техника воситаларига эга бўлиб қолдилар. Ана шуларнинг ҳаммаси Тошкент метрополитени қурилишидаги қийинчиликларни бартараф қилиш имконини беради.

Кўпгина коллективлар олдида масъулиятли вазифалар турибди. Архитекторлар ва рассомлар метро станцияларини тиклашда ўз маҳоратларини намойиш этишлари, Тошкент метрополитенини безашда муносиб ҳисса қўшишлари керак бўлади. Москва мутахассислари эса ғайрат билан ишлашмоқда. Улар Тошкент метрополитени лойиҳа ҳужжатларини белгиланган муддатларда тайёрлаб бериш тадбирларини кўрмоқдалар.

В. НЕДЗВЕЦКАЯ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

Тошкент метроси қурилишига катта тайёргарлик кўрилмоқда. 2-отряд проходкачилари яқин кунларда метро қурилишига киришадилар. 3- ва 6-участкаларнинг проходкачилари коллектор тармоқлари ва ер ости йўлларини қурмоқдалар. Яқинда рассом Н. Меламед бир неча номдор қурувчиларнинг портретларини чизиб қайтди. Расмларда: 1. «Главтоннелметрострой» 4-участкасининг смена бошлиғи А. Н. Чупин. 2. Проходкачи В. Г. Картишев. 3. Машинист Л. Е. Геут. 4. Арматурачи А. Исматов. 5. Ишчи В. И. Бакшеева.

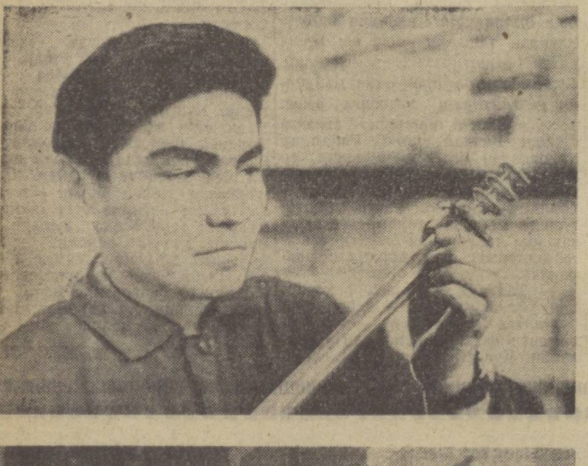

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига бошланган ўзаро мусобақаларга қўшилган Тошкент пиллакашлик фабрикасининг мастер ёрдамчиси Саттор Жабборов (юқорида), «Ташсельмаш» заводи 15-цехининг слесари Саид Мусабоев ва Хива гилам фабрикасининг ишчиси Сора Хўжаева шу кунларда келгуси ойлар ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

М. Нуриддинов ва Ш. Раҳимов фотолари.

ХИСРАВ ДЕҲЛАВИЙГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистонда тузилган юбилей комиссиясининг мажлиси ҳинд адабиёти классиги Амир Хисрав Деҳлавий туғилган куннинг 700 йиллиги байрамига бағишланди. Комиссия составида республиканинг таниқли олимлари, адиблари бор. Шоирнинг юбилейи ЮНЕСКОнинг қарори билан келгуси йилнинг бошларида нишонланади.

Тошкентда Ўзбекистон ҳиндшуносларининг Деҳлавийга бағишланган конференцияси ўтказилади. Бу конференцияда Москва, Ленинград ва мамлакатимиздаги бошқа шаҳарларнинг олимлари қатнашадилар. Адабий кечалар улуғ ҳинд шоири туғилган куннинг 700 йиллигига бағишланади. Республика нашриётлари Деҳлавийнинг танланган асарларини, унинг афоризмлари тўпламини, шунингдек ўзбек олимларининг ҳинд халқи шонли фарзандининг ҳаёти ва ижоди тўғрисидаги асарларини нашр этишга киришдилар. (ЎзТАГ).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ—БОШ МАВЗУ

Пропагандистлар иш тажрибасидан

Тошкент области «Билим» жамияти ташкилотларининг кўп минг сонли коллективи партиямизнинг XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми (1971 йил) қарорлари ва тарихий ҳужжатларини кенг пропаганда қила бориб, экономика масалаларига асосий диққат-эътиборни жалб этган ҳолда, айни пайтда оммага марксизм-ленинизм ғояларини янада чуқурроқ сингдириш борасида ҳам катта ишларни амалга оширмоқдалар. Чиндан ҳам тараққиётимизнинг ҳозирги босқичида меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаш алоҳида аҳамият касб этувчи масалалардан биридир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан эълон қилган Тезисларида, жумладан шундай дейилган эди: «Империалистик буржуазия ўз мамлакатларидаги халқлар устидан бўлган ҳукмронликни фақат зўрлик билангина эмас, шу билан бирга алдаш йўли билан ҳам ушлаб турибди. У оммани қул қилишнинг идеологик воситаларини тобора кенг миқёсда қўлланмоқда, антикоммунизм ва антисоветизм байроғи остида реакцион кучларни ёппасига ғоявий сафарбар қилиш чораларини кўрмоқда». Шу сабабли ҳам партиямиз ғоявий-сиёсий тарбия масаласига ғоят катта эътибор бермоқда.

КПССнинг тарихий XXIV съездидан кейин ўтган давр ичида Тошкент область «Билим» жамиятининг бошланғич ташкилотлари, илмий-методик секциялари, правлениеси съезд қарорларини кенг ва ҳар томонлама пропаганда қилиш соҳасида маълум тажриба тўпладилар.

Биз ушбу мақолада ҳамкасбларимиз билан ўзаро тажриба ўртоқлашиш мақсадида лекция-пропаганда фаолиятимизнинг бир томони — оммани совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаш масаласи ҳақида тўхталиб ўтмоқчимиз.

Конструкторлар янги машинани оммавий ишлаб чиқаришга топширишдан олдин, энг аввало бу машина деталларининг илмий асосланган ҳисобларини тузиб чиққанлари каби «Билим» жамияти ишида ҳам аввал тематик кечалар ўтказиш, брошюралар нашр этиш, олим ва мутахассисларни районларга йўллашдан олдин дастлабки илмий-методик ишлар синаб кўрилади. Бу ишларни илмий-методик секциялар ва махсус Советлар амалга оширади. Мазкур секция ва Советлар составига «Билим» жамиятининг энг қобилиятли ва актив, ишчан ва пухта тайёргарликдан ўтган аъзолари сайланади.

1970—1971 йиллар мобайнида правление президиумининг, шунингдек редакцион Совет ва илмий-методик секция бюросининг меҳнаткашларни, жумладан ёшларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаш масалаларига бағишланган бир неча мажлислари бўлиб ўтди.

Маълумки, 1970 йилда жаҳон пролетариатининг доҳийси, социалистик революциянинг буюк назариётчиси ва амалиётчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейи кенг нишонланди. Юбилей йилида область «Билим» жамияти ташкилотлари мамлакатимизда, шу жумладан Ўзбекистонда Ленин ғояларини амалга ошириш туфайли юз берган улкан ўзгаришларни атрофлича пропаганда қилишда фаол қатнашдилар. Лекторларга, пропагандист ва агитаторларга ёрдам тариқасида «В. И. Ленин ва Шарқ халқлари тақдири», «В. И. Ленин Ўзбекистон ва Ўрта Осиё ҳақида», «Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси» ва бошқа мавзуларда рус ва ўзбек тилларида лекция текстлари тайёрланди ва тарқатилди.

АҚШ империализмининг Ҳинди—Хитой ярим оролидаги тажовузкорлиги, Исроилнинг араб давлатларига қарши босқинчилик сиёсатини конкрет фактларда очиб ташлаш, Африка ва Лотин Америкаси халқларининг миллий-озодлик курашини кўрсатиб бериш, Пекин раҳбарлигининг Советларга ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши бузғунчилик сиёсатини фош этиш ҳамда капиталистик мамлакатларда кундан-кунга кучайиб бораётган синфий кураш шароитида ленинча интернационализм, турли социал-сиёсий ва иқтисодий тузумдаги давлатлар билан тинч-тотув яшаш ғояларини пропаганда қилиш ниҳоят даражада муҳим бўлган масалалардандир.

МАКТАБ ҲАЁТИ

МЕҲРИБОН ДАРГОҲ

Полопон инидан тушиб кетди. Қанотлари бир оз қайрилди. Унга инсон ёрдамга келиб, она қуш қила олмаган яхшиликни қилди. Соғайиб кетган қушча илк парвозини инсоннинг хонадонидан бошлади...

Луначарскдаги республика ожиз болалар мактаб-интернатига борганимда ана шу полопон воқеаси ёдимга тушди. Келганида ҳеч нарсадан хабарсиз болалар бугун иншо ёзишяпти. Ҳунар ўрганишяпти. Буни кўрган ота-оналарнинг севинчи чексиз.

Болалар бу ерга уч ёшидан келишади. Уларни тайёрлов курсига қабул қилишади. Ҳаёт, одамлар ҳақидаги дастлабки тушунчаларни шу ерда ўргана бошлайдилар.

Мактабнинг бошқа мактаблардан фарқи шундаки, бу ерда ўқувчилар ўн йил эмас, ўн уч йил ўқишади. Келажакда мутахассис бўлиб етишишлари учун устахона, тикувчилик хоналари мавжуд. Мактабни битирган собиқ ўқувчилардан бир гуруҳи ҳозир Тошкентдаги «Қизил тонг» фабрикаси, «Юлдуз» фирмасида, «Ташсельмаш», самолётсозлик заводларида самарали меҳнат қилишяпти.

Ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари Т. Е. Шуригина ўқувчиларнинг билим олишлари ва ҳунар ўрганишлари билан бизни таништирди. Мактабда фанлар учун алоҳида кабинетлар мавжуд. Улар кўргазмали қуроллар билан безатилган. Қаёққа қараманг, тувакларда гул.

Мактаб-интернат коллективи билим масканининг 50 йиллигини кенг нишонлаш тараддудида.

— Мактабимиз 50 йил ичида жуда ўзгариб кетди, — дейди илмий мудир Зокир Нажимов, — 1921 йилда ўқув даргоҳимизда атиги етти бола ўқиган бўлса, ҳозир уларнинг сони 486 тага етди. Бу — кар болалар сони кўпайди, деган гап эмас. Балки республикамиз областларидаги болалар бир ерга тўпландилар. Ҳозирги мавжуд устахонамиз кичиклик қилиб қолди. Шу кунларда янги устахона қурилиб, ишга туширилиши арафасида.

Мактаб-интернат коллективини кўзлаган яхши ниятига қараб дадил кетаётган кичик бир карвонга қиёслагим келди...

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Избосган районидаги Охунбобоев номли колхозда биринчи марта қуёнчилик фермаси иш бошлаган эди. Қисқа вақт ичида қуёнбоқарлар давлатга 2 минг тонна қуён гўшти сотиб, колхозга 5 минг сўм фойда келтирдилар. Ҳозир фермада 650 та қуён боқилмоқда. Қуёнбоқарлар йил охирига қадар уларни бир неча мингга етказишни кўзламоқдалар. Қуёнчилик фермаси кенгаймоқда. Бу йил қуёнчилик фермаси колхозга 70 минг сўм фойда келтириши мўлжалланган. Суратда: қуёнчилик фермасининг мудири Полвонбой Исмоилов (чапда) ва қуёнбоқар Исроил Иброҳимов қуёнларни кўздан кечиришмоқда.

Р. Ашуров фотоси, (ЎзТАГ).

АХЛОҚ ВА ОДОБ МАВЗУИДА

КЎЗИМИЗ ҲАЛОВАТИ

Коммунистик партияга, она-Ватанга садоқат, халққа ҳурмат, ҳаётга муҳаббат совет кишиларини ҳар бир ишни ақл тарозисида тортиб кўришга одатлантирган. Ҳар бир сўзни андиша билан гапиришга, топширилган ишни масъулият билан бажаришга ўргатган.

Кўз кўриб, қулоқ эшитиб, тил тотиб олган лаззатни ҳаловат дейдилар. Билим манбаи бўлган китоб, гўзалликларга бой табиат, зиёлиларимиз заковати, саҳнамиз юлдузлари ва айниқса моддий бойликлар яратаётганлар жасорати ҳақида қанча гапирсак ва ёзсак ҳам оз.

Коммунизм қуришдай улуғ мақсад йўлида меҳнат қилиб кундан-кунга янги ғалабаларга эришаётган кишиларнинг ажойиб хислатлари ҳақида гапириш, ёзиш шараф иши ва толенинг баландлигидир.

Совет кишилари ҳақиқий бахт меҳнатда топилишини, инсон фақат ҳалол меҳнат билан улуғ эканини, виждон ҳам меҳнатда камол топишини яхши биладилар.

Ўтган йили Тошкент, Наманган, Сурхондарё областларининг бир қанча шаҳар ва қишлоқларида бўлдим. Шукуҳи, шуҳрати зўр мамлакатимизнинг қаерига борманг, инсон ақлини ҳайратга соладиган мўъжизалар кўрсатаётган, меҳнат олижаноб қилган кишиларни кўрасиз. Энг қувончлиси, уларнинг кўпчилиги ўқимишли, маданиятли, аҳлоқли, одобли, андишали ёшлар — бизнинг истиқболимиз бўлган азиз ўғил-қизларимиздир. Булардаги ғайрат, жасорат, эҳтиросга сабаб эзгу ният, аниқ мақсаддир. Астойдил меҳнат қилганлари сабабли ишлари унумли ва сифатли, ўзлари эса қадр топиб иззат-ҳурмат кўрмоқдалар. Уларнинг сўзи билан иши, дили билан тили бир бўлгани учун ҳам барча қадрлайди.

Эру аёлларнинг покдомонлиги, ҳаракатларининг ёқимлилиги, феъл-атворининг хушлиги, ҳаёт нозу неъматларининг меҳнат маҳсули деб қадрлашлари, гўзалликлардан баҳра олиши, сўзининг чинлиги, дидининг баландлиги, олдиларига қўйилган вазифани тўғри тушуниши, халқ манфаатини шахсий манфаатдан устун қўйиши уларнинг маънавий бойлигидан, сиёсий етуклигидан далолат беради.

Дағал сўзи, салбий хатти-ҳаракати, бачкана юриш-туриши ва кийинишидан ўзи уялмай, одамларни хижолатга қўяётган, кишиларнинг сўзига кирмай, ўз билганидан қолмай, боши берк кўчага кириб қолганга биз афсус ва нафрат билан қараймиз. Чунки турмушдаги воқеа, ҳодисаларга соғлом назар билан қаровчи кишилар ҳар қандай тубанликдан, ярамасликдан ҳазар қилганликлари учун ҳаёли, иболи, андишали, одобли, ахлоқли деган юксак баҳога сазовордирлар.

Одамнинг яхшиси ҳимматли, саховатли, киши мушкулини осон қилувчи, тилини, дилини тўғри тутувчи, садоқатли, меҳр-оқибатли бўлишини ҳамма билади. Шунинг учун ҳам фисқу фасод, таъма, ҳасад-хушомадгўйлик, лоқайдлик, пассивлик, иккиюзламачилик, ичкиликбозлик каби иллатларга қарши халқ доно партия раҳбарлигида сабот ва қатъият билан курашмоқда. Халқимиз кўпчиликнинг ҳақини ўзлаштирувчи ноинсофни, бойликка хирс қўйган очкўзни ёқтирмайди. Чунки пул, мол кўпайтириш пайига тушган одам эгри қўлликдан ҳам, ёлғондан ҳам қайтмайди. Бундайлар мунофиқликка олиб борадиган хушомад сўзни кўп ишлатади. Сўз мулкининг султони Алишер Навоий айтганларидек, пул-мол нақдини қўлга киритаман, деб умрдай азиз нақдини қўлдан чиқариб юборганини сезмай қолади. Онда-сонда учрайдиган бундай шахслар ўзини унутади, ҳаддидан ошади. Оммадан ўзини баланд тутган шуҳратпараст кишигина халқ маъқулламаган ишларга қўл уришга журъат этади.

Масалан, замондошларимизнинг кўпчилиги қаттиқ қоралаётган айрим тўй ва маъракалардаги ўринсиз сарф-харажат ва бемаъни ҳаракатлар барчани ранжитади. Аслида ҳам, ҳаддан ташқари дабдабабозлик тўй эгасининг тушунчаси нақадар қолоқ, маънавий жиҳатдан қашшоқ, осон йўл билан пул топувчи киши эканлигини, обрўни пулга сотиб олмоқчи бўлганлигини кўрсатади, холос.

Ўтган йили бир неча тўйларда қатнашиб турли манзараларга дуч келдим. Катта тайёргарлик билан қилинган бир тўй шундай совуқ ўтдики, ҳатто Тошкентдан чақирилган донгдор ҳофизлардан ҳам файз қочди. Тўй эгаси маст бўлиб олиб, босар-тусарини билмасди. «Қўй етаклаб келган эримга тўн кийдирмади» деб синглиси аразласа, тўёнага олиб келган гиламига қараб, «ўз жигарини тўйда четлатиб қўйиб, хушомадгўйларни тўйбоши қилиб қўйди» деб укаси нолирди.

Бу тўйдан ҳеч ким хурсанд бўлмаганини айтишганда, Бадал бобо: «Болам, таъма, ҳасад бор жойдан хурсандчилик ҳам, файз ҳам қочади», — деди. Унинг ҳамсуҳбати Раҳмат ота қўшимча қилди: «Тўғри кишига шоду хуррамлик келаверади. Нияти яхши, дили, тили бир одам орзусига етади...»

Пискент район маданият уйининг методисти Аҳмаджон Ҳасановнинг ўғил уйлантириш тўйида ҳам бўлдим. Тўй ажойиб ўтди. Барча хурсанд. Маданият уйи ҳаваскорлари келин-куёвнинг ўртоқлари ўзларининг ўйин ва қўшиқлари билан тўйни қизитиб юборишди. Тўй ниҳоятда файзли, тартибли ўтгани учун ҳамма ҳам шундай тўй кўрсин, — дерди унинг иштирокчилари.

Бултур бир танишим бир кунда қўш келин туширди. Бу тўй ҳам ниҳоятда тартибли ўтди. Бу оила болаларининг ҳаммаси илмли, ахлоқли, одобли. Зотан ота-она учун одамларнинг «Боланг яхши, элга фойдали одам бўлди» дейишидан кўра қимматли туҳфа, олий мукофот борми?!

Бу бахтиёр оилада етти фарзанд бор. Уйланаётган ўғли билан келин бўлмиш Фарғона водийсининг қизи Москвадаги Ленин номли педагогика институтида ўқиб, бир-бирини ёқтирган. Бултур тушган келиннинг Гулчеҳраси инглиз тилидан, Насибаси немис тилидан дарс беради. Тўйда елиб-югуриб, гулдай очилиб ёшлар хизмат қилишди. Айрим тўйларда бўладиган эскилик сарқитларига ҳам йўл бермаган худди ана шу ёшлар бўлди.

Ичкиликсиз тўй қизимайди, дейдиган уч-тўрт ароқхўр тўйни тўполонга айлантирганидан кўра, барчани хурсанд қилиб осойишта, саранжом-саришта ўтган тўй минг марта яхши, — дейди кўпни кўрган кекса коммунист Тўйчи Раҳимбоев. «Кўпчилик тушуниб қолди. Замон ўзгарди, одамлар ўзгариб кетди. Илмли, одобли ёшлар тадбир билан иш олиб бормоқда. Шуҳратни ўйлаб эмас, ақл юритиб ўтказиладиган тўйлар кўпайиб бормоқда», — дейди пенсионер Иброҳимхон Каримов.

Наманган область Уйчи районидаги Охунбобоев номли колхозда бўлдим. Одамлардаги кўтаринки руҳ, самимият, кенг пахта далаларининг гашти кишини мафтун этарди. Шу райондаги Ёркатак қишлоқ Совети территориясидаги Свердлов номли колхозда ҳам бир неча бор бўлганман. Бир вақтлар бу ерга келиб 1926 йили янги ҳаёт душманлари томонидан ваҳшиёна ўлдирилган 23 ёшли комсомол қиз Тиллахон шаънига битилган қўшиқларни ёзиб олганман. Шу ерлик танишим Манзурахон Валиеванинг ўн ўғил, икки қизи бор. У — Қаҳрамон она. Умр йўлдоши Абдубарно Валиев — ўқитувчи. Улар турмушидан, бахтидан мамнун.

Шундай. Жонажон Ватанимизнинг бир қисми бўлган республикамизнинг қаерига борсак ҳам, бири-биридан яхши одамлар, ажойиб манзараларни кўрамиз. Наманганнинг Чуст районидаги Шўркент қишлоқ Совети идорасидамиз. 1952 йили Қашқадарё область Ғузор районининг Ковчин қишлоғида танишганим Тожиниса Иброҳимова билан шу ерда учрашиб қолдим. Танишим мени ўз машинасида Ғова қишлоқ Советига олиб кетди. Баланд шийпонда узоқ суҳбатлашдик...

Тожинисанинг асли исми Қурайбахон бўлиб, Чустда туғилган. Ўгай ота кун бермагани учун тоғаси уни Термизга олиб кетган. Лекин отаси бориб беш ёшлардаги Қурайбани олиб қайтган. Йўлда у адашиб қолган. Вокзалда отасини қидириб йиғлаб юрганида, Азиза деган бир саховатли аёл уни болалар уйига топширган. Қизга Тожиниса деб исм қўйишган. У болалар уйида ўсган, камол топган. Турмушга чиқиб учта фарзанд кўрганидан сўнг, эри вафот этган. Туғилган жойини, ота-онасини излай-излай 1956 йили топган. Ҳозир уч боласининг ҳаммаси ҳам олий маълумотли мутахассислар бўлиб, жамиятимиз равнақи йўлида ҳалол меҳнат қилишаётир.

У билан фаровон турмушимиз меҳнатсевар, ташаббускор ёшларимиз ҳақида анча суҳбатлашдик. Давримизни ўтмишга қиёс қилдик. Рўй берган буюк ўзгаришлар билан ҳақли равишда фахрландик. Дугонамнинг ҳикоясини жон қулоғим билан тинглар эканман, шу Ватан, шу замин, шу ўлка бўлмаса, шу халқ бўлмаса унинг тақдири нима бўлишини ўйлаб қолардим...

Одобли, ахлоқли одамга «Отангга, таълим-тарбия берганингга раҳмат», — дейди халқ. Кишиларга меҳрибон, хуш хулқ, ўзи ёқимли, ҳар ишни расамади билан қиладиган, битта яхшиликка кўп яхшилик қайтарадиганлар жамиятимизда беҳисоб. Шунинг учун ҳам яхшилар кўп бўлганидан ёмон қовун полиздаги шумғиядай дарров кўзга ташланади. Шундай экан ажойиб, олижаноб хислатли кишиларни кўриш кўзимизнинг ҳаловатидир, бизнинг фахримиздир. Чунки у янги тузум заминида шаклланган маънавий пок, сиёсий етук совет кишисидир.

Музайяна АЛАВИЯ.

ДЕҲҚОН ТАШВИШЛАРИ

Беш йиллик илғорлари

Раис кабинетида ўн беш-йигирма чоғли одамларни тўплаб, чорва қишлови ҳақида гаплашарди. Секретарь мени йиғилиш тугагунча ўтириб туринг деб, бухгалтерияга бошлади. Хона иссиқ, чўян печка қизиб турарди. Уч киши чўт қоқарди. Улар билан бирма-бир сўрашиб, ўнг томондаги оқ чойшабли диванга ўтирдим. Афтидан, бухгалтерия ходимлари эски йил якунини сарҳисоб қиларди. Кулча юз, кенг елкали, хушбичим йигит чойнакдан пиёлага чой қуйиб менга узатди. Бу киши бош бухгалтер Юсуфжон Давронов эди.

— Қандай, етмиш бирнинг якуни яхшими? — бухгалтерни гапга солдим.

— Ёмон эмас. Кўп хўжаликларга қараганда, кўрсаткичимиз яхши бўладигандай. Пахта ҳосили гектарига 40 центнердан тушди. Ўртача бир иш кунига 5 сўмдан тўғри келяпти. Мели Тошмуродов, Боймурод Раҳимов, Бобонор Маматов Бойқул Жўраев бошлиқ юқори ҳосилли бригадаларда бир иш кунининг қиймати 6, ҳатто 7 сўмни ташкил қилади.

— Умумий даромад қанчага боради?

— Йиллик ҳисоб-китобни ҳам қарийб ниҳоясига етказдик. Колхознинг етмиш биринчи йилда кўрган ялпи даромади 1 миллион 880 минг сўм. Шундан пахтачиликдан келган даромад қарийб 1 миллион 500 минг сўмни ташкил этади. Хўжалик 720 минг сўм соф фойда кўраяпти. Колхозчининг ўртача ойлик иш ҳақи 160 сўмга етди. Илғор бригадаларда эса бундан ҳам юқори.

Шу орада йиғилиш тамом бўлиб, раис бухгалтерияга кириб келди. Дўстмамат ака Дўстёров билан самимий сўрашдик. Кейин у кишининг кабинетига ўтиб, суҳбатлашдик.

— Қашқадарё боғланиб, Чимқўрғон сув омбори қурилиши ташвиши билан эски, иссиқ жойимизни тарк этганимизни биласиз, албатта, — юмшоқ оҳангда гап бошлади раис. Мана, Ўрта Қашқадарё чўлларининг этаги — Жонбўзсой даштига кўчиб келганимизга ҳам анча бўлиб қолди.

— Айтмоқчи, бу жойларни Жонбўзсой эмас, Гулистон деб аташадими?

— Ҳа, яхши ният билан колхоз посёлкасини шундай деб атаганмиз.

— Жуда яхши. Бу ерлар кеча жизғинаги чиққан чўл эди. Бугун эса уни гулистонга айлантиряпсизлар. Шундан эмасми? — раисни яна гапга ундадим.

— Лекин бу жойларни чинакам гулистон қилиш учун ҳали кўп куч, меҳнат сарфлашимиз керак, — гапда вазмин давом этди раис. — Куч топилади. Энг зарури — сув. Сув етарли бўлса, бу ямоқ ерларнинг гуллаши нақд. Бу йил сув мўлроқ бўлар. Эски Ангор, Қумдарё каналлари битай деб қолди. Кўп қатори, ундан умидимиз катта. Бунинг устига қиш яхши келиб, қор мўл бўляпти. Бу каналлар тугагандан кейин Чимқўрғон ҳавзасига бир ярим баравар кўп сув йиғилади. Деҳқонларимиз пахта учун янгидан 100 гектар ер ўзлаштиришди. Сувли еримизни келгуси йилга 500 гектарга кенгайтирмоқчимиз. Ўнгқирғоқ каналидан бизга тегишли 37 километрли қисмини бетонлашимиз керак. Умуман режамиз катта.

Дўстмамат ака билан колхоз посёлкасини айландик. Қор кўрпасига бурканган кенг далаларга кўз югуртирдик. Энди бу ер яланг дашт эмас, хушбичим оқ уйлар тизилиб кетган. Тартибли, равон кўчалар ўтган. Ҳув наридаги 5 километр чамаси қолдиқ йўлга ҳам қум-шағал ёт қизилиб, асфальт тўшаларди. Хўжаликда 510 хонадон яшайди. Улар учун ҳамма шароит муҳайё. Ҳамма хонадон водопроводдан сув ичади уйлар, кўчалар Ильич чироғидан чароғон. Овқатлар ҳам газда пиширилади. Чойхона, ҳаммом, клуб, кутубхона — ҳаммаси чўлқуварлар хизматида. Улар бой-бадавлат. Колхоз сарҳисобчи-экономисти Мели Боймировнинг гапига қараганда 93 процент аҳолининг уйида телевизор радиоприёмник бор. Хотин-қизлар кирни энди қўлда эмас, машинада ювади.

Қиш. Атрофда қор. Лекин деҳқон қишда ҳам тиним билмайди. Буни биз Ўрта Қашқадарё чўлидаги Калинин номли колхозда ҳам кўрдик. Бу ерда ҳар куни далага ўрта ҳисобда 120-130 тоннадан маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Бунинг учун 10 та тележка, 3 та юк машинаси ажратилган. Чори Иброҳимов, Нормамат Дўсаев, Жамол Мустафоев каби ғайратли тележкачилар, Узоқ Муқимов, Абдусамат Жўраев, Мамат Тўлаев сингари фидокор шофёрлар маҳаллий ўғит жамғаришда чинакам тер тўкмоқдалар.

Колхоз техника паркида ҳам иш қизғин. Ҳозиргача 83 комплект борона, 14 чигит ва 2 та маккажўхори сеялкаси, 24 та чопиқ трактори ремонтдан чиқарилган. Ремонтчи механизаторлар техника ремонтини бугун-эрта тамомлаш ҳаракатида.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти кўкламги экиш кампаниясига кенг кўламда тайёргарлик кўрмоқда. Бу йилги хўжалик йилида ёш болали оналарнинг унумли ишлашини таъминлашга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Худди шу мақсадда 160 болага мўлжалланган буғ билан иситиладиган икки қаватли болалар боғчаси зудлик билан қуриб тамомланаётир. Ҳозир бинода охирги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Ҳа, асрий чўлда инсон қўли билан бунёд этилган Гулистон посёлкаси янада кўркамлашиб, файз касб этмоқда. Бу ерда янги-янги жамоат бинолари, уй-жойлар қад кўтаради, боғроғлар, равон кўчалар барпо этилади.

Ташқарида яна куюнлаб қор ёғяпти. Лекин деҳқон тинч турғани йўқ. Қишда ҳам ерни, янги ҳосил тақдирини ўйлайди. У ерга барака киритиш, кузакда бориб ундан кўпроқ эл насибасини ундириш тараддудида.

Шомурод СИДДИҚОВ,
Қамаши райони.

ТАЖРИБА АЛМАШМОҚДАЛАР

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Заркент» совхозида илғор тажрибаларни оммалаштиришга бағишланган ҳафталик семинарлар давом этяпти. Ҳозиргача бу семинарларда область колхоз ва совхозларидан 1800 бригада бошлиқлари иштирок этиб, пахта ҳосилдорлигини ошириш, комплекс механизацияни жорий этиш, «Тошкент» навлари агротехникасини чуқур ўрганиш ва бошқа соҳалар бўйича ўз билимларини оширдилар.

* * *

«Гулбоғ» совхозида Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги ва Наманган область совхозлар тресги ташаббуси билан пахтачиликда техника тараққиётини янада ривожлантириш масалаларига бағишланган икки кунлик семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Семинар-кенгашда республика областлари совхозлар трестининг директорлари, совхоз директорлари ва мутахассислар иштирок этиб, пахта ва чорвачиликни комплекс механизациялаш тўғрисида тажриба алмашдилар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

БЕПУЛ ЙЎЛЛАНМА

ГУЛИСТОН. (ЎзТАГ мухбири). Механик-ҳайдовчи Жўрақул Рўзиев Социалистик Чехословакияга қилган саёҳатидан ўзининг «Правда» совхозига қайтиб келди. Унга пахтани териб олишдаги муваффақиятлари учун туристик йўлланма текин берилган эди. Сирдарё областидаги Волков номли совхоздан Анорбой Фармонов, Жиззах районидаги «Москва» колхозидан Одил Шарипов ва бошқа кўпгина илғор механизаторлар ҳам у билан бирга дўст республикага бориб келишди.

Ҳозир Мирзачўл хўжаликларининг пахтакорларидан қирққа яқин киши Болгария сафарига отланмоқда. Тез орада яна бир гуруҳ сайёҳлар Миср Араб Республикасига сафарга чиқади.

ҚУШЛАР УЧУН «ОШХОНАЛАР»

Орол денгизининг жанубий соҳилидаги ирмоқлар ва кўллар шу кунлардаги қаттиқ совуқ натижасида қалин муз билан қопланди. Қалин қор ёғиб, тўқайлардаги сўқмоқлар ёпилиб қолди. Бу тўқайларда ов қилинадиган қимматли ҳайвон ва паррандалар кўп. Яна бунинг устига кеча-кундуз изғирин ва совуқ шамол эсиб турибди. Ёввойи қобон, қирғовул ва бошқа жониворларнинг ўзига овқат топиши қийин бўлиб қолди. Лекин уларни одамлар бу кулфатдан саклаб қолмоқда.

Қорақалпоғистон овчилар ва балиқчилар жамиятининг аъзолари, ўрмон қоровуллари, шунингдек, мактаб ўқувчиларидан иборат юзлаб кўнгилли ёрдамчилар қаттиқ совуққа қарамай, тўқайларга жўнаб кетишди. Улар қор босган сўқмоқларни очиб қўймоқдалар ёки қамишзорлар орасига янги йўллар солмоқдалар, пана-пана жойларда капа қилиб, қушлар есин деб дон сочиб қўймоқдалар, қушларга дарахтлар устида ва тўқайлар орасида донлайдиган жой тайёрлаб қўймоқдалар. Ҳайвон ва қушлар энди совуқда қийналмай бемалол овқат топадиган бўлиб қолди.

Бу ишлар ердан қор кетгунча давом эттирилаверади.

М ЧИМБЕРГЕНОВ,
(ЎзТАГ мухбири).
Нукус шаҳри.

Аммо тажрибалардан шу нарса маълум бўлмоқдаки, борган сари тингловчилар талабини алоҳида ва эпизодик лекциялар билан (у юқори ғоявий-назарий савияда ўтказилишидан қатъи назар) тўла қондириш мумкин бўлмай қолмоқда. Ҳозирги пайтда туркум лекциялар, бир мақсадга қаратилган доимий лекторийлар, кинолекторийлар ва халқ университетлари лектор ва пропагандистлар турли мактабларининг ишлари, курслар, семинарлар, илмий-назарий конференциялар оммавий тус олмоқда ва кенг тарқалмоқда. Меҳнаткашлар, айниқса ёшлар билан революцион ва уруш ветеранлари ҳамда республикамизнинг таниқли кишилари, олимлари, чет эллик дўстларнинг учрашувлари самимий ва қизғин тарзда ўтяпти. Ранг-баранг, қизиқарли кечалар, олим ва мутахассисларнинг коллектив бўлиб сафарга чиқишлари, «Давра стол атрофида»ги ҳаяжонли учрашувлар ва пропаганданинг бошқа оммавий формалари билан биргаликда техник воситалар — кино, радио, телевидение, магнитофондан фойдаланиш тингловчиларга манзур бўлаётир.

«Билим» жамияти аъзолари ўлмас ленинизм ғояларини, шу жумладан пролетар интернационализми ва совет ватанпарварлиги ғояларини омма орасида ҳозирги талаб даражасида пропаганда қилиш учун ҳали кўп тер тўкишлари керак. Энг аввало мўлжалланган оммавий-пропаганда тадбирларининг мавзу ёки йўналишини олдиндан пухта ўйлаб, белгилаб олиш зарур. Шу мавзуга тааллуқли кўргазмали қуролларни, кинофильмлар ва адабиётларни тайёрлаб қўйиш ҳам муҳим масала.

Планларни ишлаб чиқишда область илмий-методик секциямиз шу нарсага алоҳида эътибор беряптики, улардан фақат Тошкент шаҳридаги олимлар коллективлари, мутахассислар ва тажрибали лекторларгина фойдаланиб қолмай, балки айни вақтда «Билим» жамиятининг бошқа шаҳар, район ва бошланғич ташкилотлари ҳам қўллана оладиган тарзда бўлишига аҳамият беріляпти. 1970 — 1971 йилда бизнинг илмий-методик секциямиз «Ҳинди-Хитой халқлари курашяпти ва ғалаба қилади», «Интернационализм — коммунизм байроғи», «В. И. Ленин пролетариатнинг революцион кураш тарихида Париж Коммунасининг роли ҳақида», «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!», «Дўстликда — бизнинг куч-қудратимиз», «Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳри», «Биз сизлар билан, араб дўстлар!» «Европа хавфсизлиги — тинчлик ишига муҳим ҳисса», «КПСС ва Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсати», «КПСС XXIV съездининг ташқи сиёсий йўли», «Дўстлик ва тинчлик сафарлари», «Совет ва француз халқларининг тарихий дўстлиги» каби тематик кечаларнинг деталлаштирилган планларини ва оммавий-лекция пропагандасининг бошқа формаларини ишлаб чиқди.

Область «Билим» жамияти ташкилотлари Тошкент шаҳар ва область партия, комсомол ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда чет эл давлатларининг миллий байрамлари, шунингдек бошқа мамлакатлар халқлари билан совет халқлари дўстлиги ҳафталиги, декадаси, ойликларини ўтказишда фаол қатнашмоқдалар.

КПСС XXIV съезди арафасида ва ундан кейин биз жамиятнинг жойлардаги ташкилотларига интернационал тарбия ва ватанпарварлик тарбияси мавзусида ўн бешта лекция ва докладларнинг текстини тарқатдик.

1969-1971 йиллар мобайнида Тошкент область «Билим» жамияти аъзолари кучи билан корхоналарда, совхозларда, колхозларда, ҳарбий қисмларда, ўқув юртларида интернационал тарбия мавзуига бағишланган 9250 лекция ўқилди. 11 илмий-назарий конференция, 37 кеча, мунозаралар ва бошқа оммавий-лекция тадбирлари. Тошкентда таҳсил кўраётган чет эллик студентлар ва аспирантлар билан фойдали учрашувлар ўтказилди.

Халқаро шарҳловчилар икки йиллик мактабининг ҳамда хотин-қиз пропагандистлар курсларининг программаларида интернационализм масалаларига катта эътибор беріляпти. Мазкур мактаб ва курс тингловчилари Ўзбекистон ССР чет мамлакатлар билан маданий алоқалар жамияти раиси Ҳ. Шукурова, республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Р. Аминова, тарих фанлари доктори Қ. Фозилхўжаев ва бошқаларнинг мазмунли лекцияларини тингладилар.

Интернационал тарбияга оид лекцияларга қизиқиш тобора ортяпти. Чирчиқ шаҳри ва Оққўрғон районида шу мавзуда кўплаб қизиқарли лекция ва докладлар ўқилди. Бу ишда етук олимларнинг хизмати катта бўляпти. Айниқса, чирчиклик лектор Георгий Ксензов хусусида бир-икки оғиз илиқ гап айтиб ўтмоқчимиз. Тошкент лекторлар-халқаро шарҳловчилар курсини тугатганидан сўнг у кинография санъатини эгаллади. Африка, Европага сайр қилиб, бу жойларни кинога олди ва фотосуратга туширди. У жаҳон халқлари ва мамлакатлари мавзусига бағишланган лекцияларини ҳужжатли кинофильмлар ва фото кўргазмалар ёрдамида қизиқарли қилиб ўтказмоқда. Меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашда Тошкент политехника институтининг Чирчиқ филиали илмий коммунизм кафедрасининг ўқитувчиси, моҳир лектор Г. К. Ксензов чиндан ҳам мақтовга сазовор ишлар қиляпти.

Область «Билим» жамияти ташкилотлари пропаганда ишига қардош республикалардан, Москва ва Ленинграддан келган меҳмонларни, шунингдек, пойтахтимизда таҳсил олаётган чет эллик студентлар, аспирантлар ва мутахассисларни жалб этмоқдалар.

Совет ватанпарварлиги, халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми тарбиясининг форма ва усуллари ранг-баранг, кўп қирралидир. Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозида курашаётган Вьетнам халқи билан бирдамлик ва интернационал дўстликка бағишланган «Вьетнам ғалаба қилади!» деган шиор остида кеча ўтказилди. Кечага «Билим» жамияти бошланғич ташкилоти пухта ҳозирлик кўрди. Кеча ҳақиқатан ҳам интернационал дўстлик байрамига айланиб кетди. Бунда СССР Ёзувчилар Союзининг аъзоси М. П. Филатов, шарқшунос олим М. Қутлиқов, вьетнамлик студентлар қатнашдилар.

Совет—араб, совет—ҳинд, совет—француз ва социалистик мамлакатлар дўстлигига бағишлаб ўтказилган кечалар, ўқилган лекция ва докладлар ҳам тингловчиларда яхши таассурот қолдирди.

СССРнинг 50 йиллик юбилейига бағишлаб Янгийўл районидаги «III Интернационал», Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли ва Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозларида интернационализм ва халқлар дўстлигига оид учта тематик кеча ўтказилди. Кечаларда турли миллат вакиллари, олимлар, колхозчилар ва механизаторлар иштирок этишди. Сўзга чиққан ҳар бир нотик дўстликнинг қудрати ҳақида, жонажон партиямизнинг раҳнамолиги ҳақида самимий ва илиқ гаплар айтди.

Кўриниб турибдики, интернационализм, ватанпарварлик ва халқлар дўстлигини пропаганда қилишнинг форма ва усуллари ранг-баранг. Биз сиёсий билим тарқатувчилар ўзимизнинг ҳар бир лекциямиз, суҳбатимиз, кеча ва учрашувларимизни ўтказар эканмиз, ҳар доим партия ва халқ ишончини оқлашни асосий мақсад қилиб олишимиз зарур.

Тошкент область «Билим» жамияти ишида тажрибали зиёлилар ва олимлар, қишлоқ хўжалиги ва саноат ишлаб чиқаришининг илғорлари, кекса большевиклар, революция ва уруш ветеранлари, таниқли партия ва жамоат арбоблари фаол қатнашмоқдалар. Зиммамизга юклатилган масъулиятли вазифани биз ҳамиша ҳис этиб турамиз. Билим тарқатувчилар сифатида бундан буён ҳам партия ва халқ ишончини оқлашга ҳаракат қиламиз.

Э. ЮСУПОВ,
Тошкент область «Билим» жамияти ташкилотлари правлениеси президиумининг раиси, фалсафа фанлари доктори, профессор.

Ж. МЎМИНОВ,
«Билим» жамияти референти.

УЛУҒ ВАТАНИМИЗДА

ВИННИЦА ОБЛАСТИДА

Дўстлар табриги

◆ ЛИТИН районидаги Литин наслчилик совхозининг сут соғувчиси Наталья Карповна Фомова дўстлари ва танишларидан яқинда жуда кўп хат олди. У ўтган йилни меҳнатда ажойиб ютуқларни қўлга киритган ҳолда нишонлаган эди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. К. Фомова ўзига бириктилган соғин сигирларнинг ҳар биридан ўтган йилнинг декабрь ойи охирига келиб, зиммасига олган мажбуриятидаги 6500 ўрнига 7167 килограммдан сут соғиб олишга эришди.

Бу кўрсаткич Винницада яхши натижа ҳисобланади. Илғор сут соғувчининг бу йилги режаси янада юксак.

«Т-150» трактори учун

◆ ВИННИЦА агрегат заводида янги цех корпуси қад кўтарди, бу ерда «Т-150» кучли трактори учун гидроузеллар тайёрланади.

Ҳар бир уйда китоб токчаси

◆ ЯМПОЛЬ районидаги Цекиновка қишлоғининг колхоз аъзоси Владимир Петрович Афанасьев уйидаги бир хона алоҳида кутубхона қилиб қўйилган. Хонанинг барча деворлари токча қилинган — бу ердаги уй кутубхонасида мингдан ортиқ томлар бор. Улар орасида рус, украин ва чет эл классикларининг асарлари, кўпгина замонавий адабиётлар, шунингдек ажойиб кишиларимиз ҳаётини акс эттирувчи китоблар ҳам мавжуд.

В. П. Афанасьев санъатга ҳам жуда катта меҳр қўйган. Унинг қўлидаги альбомида таниқли рассомларнинг асарларидан репродукция қилинган кўпгина расмлар тўпланган. Колхоз аъзоси булар билан бир қаторда бадиий открикталарни ҳам тўплаб юради, уларнинг сони беҳисоб.

Жасоратли кишилар

◆ ЧЕРНОМИНСК участка касалхонасига озарбайжонлик шофёр Содиқ Ражабов оғир аҳволда келтирилди. Йўлда бахтсизлик юз берибди — рейс бўйлаб кетаётган машинадан ёнғин чиқибди. Содиқ ҳаётини хавф остида қолдириб автомашинани ёнғиндан сақлаб қолишга югурди. Бу пайт ёрдамга бошқа шофёрлар ҳам етиб келишди. Ёнғинни ўчириш пайтида Содиқ Ражабовнинг устки кийим-бошлари ёна бошлади, натижада унинг баданлари қаттиқ куйиб қолди.

Шофёрнинг ҳаёти сақлаб қолинди. Қишлоқ врачлари М. С. Богомаз, П. Т. Дударенко ва бошқа медицина ҳамширалари бир ойга яқин вақт мобайнида шофёрни меҳр билан даволаб, оёққа турғаздилар. Шифокорлар билан бир қаторда бутун қишлоқ аҳли ҳам жасоратли шофёрнинг ҳолидан хабар олиб туришди. Колхозчилар уни кўриш учун палатага тез-тез келиб туришди. Беморга бўрсиқ ёғи кераклигини эшитган овчилар дарҳол ишга киришдилар. Бўрсиқнинг ёғини касалхона шифокорларига етказиб беришди. Кўпчилик беморга қон берди. Булар орасида колхоз аъзоларидан О. С. Клебанская, Г. Т. Кордон. Черномин, қанд заводининг ишчиси В. Г. Рудой ва бошқалар бор.

Область газетаси бу ҳақда мақола ёритиб, унда касалхонадан соғайиб чиққан Содиқ Ражабовни бутун қишлоқ аҳли Озарбайжон диёрига кузатиш учун чиққанликларини хабар қилади.

Украина ССР.

Планетамизда

БУГУН — ЦЕЙЛОН МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ

МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИ

Цейлон халқи бугун ўз миллий байрамлари — мустақиллик кунини нишонлашяпти. Ҳиндистон ярим оролининг жанубида, Ҳинд океанида жойлашган бу хушманзара оролни цейлонликлар ҳақли равишда жаннат деб аташади. Чиндан ҳам уни жаннат деганларича бор. Табиат ундан саҳийлигини сира аямаган. Қиш нималигини билмайдиган бу ўлкада дунёдаги энг ноёб дарахтларни учратиш мумкин. Унинг ер ости бойликлари, қимматбаҳо тошларини айтмайсизми. Дунёдаги энг яхши чой навлари, каучук дарахтлари, кокос хурмолари шу ерда ўсади.

Шунинг учун бўлса керак бу жаннат макон жуда қадимдан соҳибқиронларнинг диққатини ўзига жалб қилиб келган. Оролнинг ниҳоятда қулай ерга жойлашганлиги, Цейлон ерининг саховати қадимги греклар ва румоликлардан тортиб. Португалия, Голландия, Франция, Англия мустамлакачиларининг бу ерни босиб олишларига сабаб бўлди.

Ниҳоят, XIX асрнинг бошларига келиб, Цейлон Буюк Британия мустамлакасига айланди. Инглизлар мамлакат бойлигини талаб, Ланка (цейлонликлар ўз юртини шундай аташади)ни хонавайрон қилдилар. Лекин мустамлакачиларнинг бу ердаги ҳукмронлиги улар ўйлагандек умрбод бўлиб қолмади. 1948 йилнинг 4 февраль куни Цейлон мустақилликка эришди.

Мустақилликка эришилгандан кейинги тиклаш йиллари анча оғир бўлди. Чунки, мамлакат экономикаси инглиз капиталига қарам, бунинг устига саноат деярли йўқ эди. 1957 йили СССР билан Цейлон ўртасида дипломатик алоқалар ўрнатилди. Бу мамлакатда саноат барпо қилиш ва экономика тизгинини қўлга олиш имконини берди. Совет Иттифоқининг иқтисодий ёрдамида Келанияда шина заводи, Коломбода ун комбинати, металлургия заводи ва бошқалар қурилди.

Ҳозирги кунда Сиримаво Бандаранаике бошлиқ Бирлашган фронт ҳукумати мамлакат экономикасини мустаҳкамлашга катта эътибор беряпти, қишлоқ хўжалигини қайта тиклаш асосий мақсадлардан бири қилиб қўйилган. Бугунги кунда Цейлон чой экспорт қилишда дунёда иккинчи ўринни эгаллайди, кўплаб кокос толаси, каучукни четга чиқаради. Лекин. озиқ-овқат маҳсулотларини четдан сотиб олади. Бандаранаике ҳукумати 1977 йилгача мамлакатни ўз гуручи билан таъминлаш вазифасини қўйди.

Бирлашган фронт ҳукумати яқинда парламентга янги қонун лойиҳасини тақдим этди. Бу қонун давлатга хусусий корхона ва банкларни миллийлаштириш имконини беради. Шунингдек мамлакат портларидаги кемаларга хизмат қилувчи ҳорижий компанияларининг филиаллари миллийлаштирилди. Ташқи сиёсат соҳасида эса Цейлоннинг демократик ҳукумати ГДР, КХДР, ВДР ҳамда Жанубий Вьетнам Республикасининг муваққат революцион ҳукуматини таниди, Исроил билан эса, дипломатик алоқаларни узди. Ҳозирги кунда мамлакатнинг янги конституцияси тайёрланмоқда. Цейлонда чиқадиган маҳаллий газеталарнинг ёзишича, март ойининг бошларида мамлакат озод, суверен республика деб эълон қилинади.

Барча совет кишилари сингари ўзбек халқи ҳам ўз мустақиллигининг 24 йиллигини нишонлаётган дўст Цейлон халқига улкан муваффақиятлар тилайди.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

ПЕРУ. Мамлакат пойтахти кўчалари ҳамиша одам билан гавжум бўлади. Кўчаларда машиналар шу қадар тирбандки, қарши томонга ўтиш жуда мушкул иш. Суратда: Лима кўчалари чорраҳасида.

В. Густянов (ТАСС) фотоси.

ГДР. Россендорфдаги ГДР Фанлар академияси ядро тадқиқотлари марказий институтк атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш программаси бўйича иш олиб бормоқда. Бу ерда техника ва медицинада қўлланилувчи изотоплар яратилаётир. Радиоактив препаратларнинг 500 га яқин тури республика доирасида ва 17 ҳорижий мамлакатларда кенг қўлланилмоқда. Суратда: инженер Клаус Хильберт иш устида.

АДН—ТАСС фотоси.

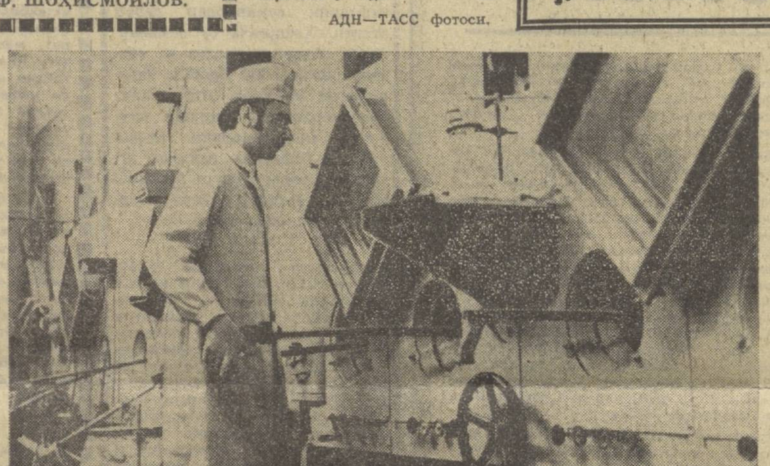

- * СОВЕТ-АРАБ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНИБ БОРМОҚДА
- * ПОЛЬША ЭКОНОМИКАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ
- * ЦЕЙЛОННИНГ ТАШВИШ ВА УМИДЛАРИ
- * «УМУМИЙ БОЗОР»ГА ҲУЖУМ

МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИК

ҚОҲИРА, 2 февраль. (ТАСС). Совет ва Миср халқлари ўртасидаги дўстлик ҳар иккала мамлакат ўртасидаги кенг маданий ҳамкорликда ёрқин намоён бўлмоқда. Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида ўтган йил май ойида Совет — Миср шартномасининг имзоланганлиги ана шу ҳамкорликни ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга бўлди.

Совет санъати усталари Миср пойтахтига ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларига тез-тез бориб турибдилар. Мамлакатнинг энг яхши залларида совет рассомлари ва ҳайкалтарошлари асарларининг виставкалари ташкил қилинмоқда. Мамлакатда ҳар йили СССР маданияти ҳафталиги ўтказилиб турибди.

1971 йил октябрь ойида Қоҳирада Миср рассомларининг В. И. Ленинга бағишланган асарлари виставкаси ташкил қилинган эди. Зўр муваффақият билан ўтган виставка мисрликларнинг жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчисининг ҳаёти ва фаолиятига ғоят қизиқиб қараётганликларини кўрсатди.

Совет Иттифоқи шу кунларда Қоҳирада ўтказилаётган 4-халқаро китоб ярмаркасида иштирок этмоқда. В. И. Ленин асарлари Совет Иттифоқининг экспозициясида катта ўрин эгаллаган. Бу китобларнинг кўпи араб тилида нашр этилган бўлиб, улар мисрликларга ғоят манзур бўлмоқда.

Яқинда Қоҳирада Совет Иттифоқи билан Миср биргаликда яратган «Нилдаги одамлар» деган биринчи фильмнинг премьераси бўлиб ўтди. Бу фильм Миср ва совет кишиларининг баланд Асвон тўғони қурилишидаги қаҳрамонона меҳнати ҳақида ҳикоя қилади. Ҳозир бу фильм Қоҳира кинотеатрларида зўр муваффақият билан намойиш қилинмоқда.

Миср пойтахтида совет рассомлари асарларининг виставкаси уч ҳафтадан буён давом этмоқда. Таассуротлар дафтарига совет халқи шаънига билдирилган кўпгина самимий сўзлар ёзиб қўйилган. Виставкага келган кишилар Совет давлатининг ривожланаётган мамлакатларнинг империализмга ва реакцияга қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлашга қаратилган сиёсатига юксак баҳо бермоқдалар.

Дафтардаги ёзувлардан бири рус тилида қуйидагича ёзилган: «Мен совет санъати билан, совет кишиларининг ҳаёти ва меҳнати билан танишишдан жуда хурсанд бўлдим. Совет — араб дўстлиги ҳамиша яшайверсин. Араб дўстингиз Али».

ҚУВОНЧЛИ ЯКУНЛАР

ВАРШАВА, 2 февраль. (ТАСС). Польша Халқ Республикасининг бош статистика бошқармаси Польша халқ хўжалигининг 1971 йилдаги ривожи тўғрисидаги ахборотни эълон қилди Унда айтиладики, ПХРнинг миллий даромади 1970 йилга нисбатан пландаги 5,3 процент ўрнига салкам 7.5 процент кўпайди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 8 процент ошди, металлургия, химия, энергетика айниқса тез суръатлар билан юксалди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш ҳажми 1971 йилда ўтган йилга нисбатан 3,7 процент кўпайди, шу жумладан чорвачилик маҳсулоти етиштириш 6,5 процент кўпайди.

Польшанинг ташқи савдо обороти ўтган йили 10,6 процент ўсганлиги ахборотда таъкидлаб ўтилган.

Республикада ишловчилар сони 1971 йилда 118 минг нафар кўпайиб 4.2 миллион кишига етди. Шу билан бирга меҳнат унумдорлиги 4,9 процент ошди, аҳолининг даромади 59 миллиард злотих миқдорда, яъни салкам 10 процент кўпайди, экономиканинг жамоат секторидаги ўртача иш ҳақи 5.3 процент ортди.

ҲАЯЖОН ВА ТАШВИШ

Англия, Норвегия, Дания ва Ирландия аъзо бўлганлиги натижасида умумий бозор кенгайиб кетганлиги АҚШда ҳаяжон ва ташвиш туғдирмоқда. Американинг расмий ва савдо-сотиқ доиралари Ғарбий Европани «интеграция қилиш йўлида қўйилган бу қадам» АҚШнинг Ғарбий Европа мамлакатлари билан савдо ва молия муносабатларидаги манфаатларига жиддий зарба бериши мумкин, деб ҳисоблайдилар. «Вашингтон пост» газетаси «олти мамлакатга тўрт мамлакат қўшилгандан кейин умумий бозор мудҳиш куч бўлиб кўринмоқда», деб ёзади.

АҚШ давлат секретари У. Рожерс ўзининг охирги матбуот конференциясида эътироф қилиб айтдики, умумий бозор кенгайтирилганлиги «АҚШ олдига савдо соҳасида дарҳол бир қанча проблемалар қўяди». Маълумки, кўп йиллардан бери Вашингтон ўз шериклари билан қилаётган савдо муносабатларида камситиш сиёсатини ўтказиб келди. Ғарбий Европа мамлакатларининг ўз молларини Америка бозорида сотиш имкониятини чеклаб қўяберди. АҚШнинг бундай протекционизм сиёсати бултур ёзда айниқса яққол кўринди. Ўшанда АҚШ ҳукумати молиявий-иқтисодий қийинчиликлардан қутулишга, қадри кетиб бораётган долларни мустаҳкамлашга уриниб, чет мамлакатлардан келтирилаётган моллардан қўшимча яна 10 процент солиқ олишни жорий қилди, бу билан Америка бозорига иқтисодий жиҳатдан боғланиб қолган бир қанча мамлакатларга катта зарар етказди.

АҚШ ҳарбий блокларни мустаҳкамлашни талаб қилиб Европа мамлакатларига қилинаётган тазйиқни кучайтирмоқда, улардан НАТО ҳарбий машинасини сақлаб туриш ва такомиллаштириш учун тағин ҳам кўпроқ «ҳисса» қўшишни талаб этмоқда. «Ғарбий Европа мудофаа юкининг кўпроқ қисмини ўз устига олишлари учун АҚШнинг қилаётган талаблари деб ёзади «Вашингтон пост» газетаси Европа мамлакатларини бирлаштиришга олиб келган яна бир қўшимча куч бўлди. Бундан ташқари, деб ёзади газета, «Ғарбнинг валюта ва савдо битимларига кафил бўлиш ролидан воз кечишга ва ўзининг миллий манфаатлари талаб қилган даражада ўз зиммасидаги вазифаларни улоқтириб ташлашга» АҚШ ҳар доим тайёр эканлигига Ғарбий Европа мамлакатлари қаноат ҳосил қилдилар.

(ТАСС).

ЧАПЛИН АҚШГА КЕЛАРМИКИН?

НЬЮ-ЙОРК. 1 февраль. (ТАСС). Лос-Анжелесдаги кино санъати академияси эълон қилган хабарга кўра, атоқли кино режиссёр ва актёр Чарли Чаплин Голливудга келишга рози бўлган. Унинг кино соҳасидаги хизматлари учун бериладиган махсус мукофот 15 апрелда топширилиши белгиланган.

Башарти, Чаплин бу ерга сафар қилса, бу унинг Қўшма Штатларга кейинги йигирма йил давомидаги биринчи келиши бўлади. 1953 йилда Чаплин чет элга қилган сафарларининг бирида АҚШ юстиция министрлиги унинг Қўшма Штатларга қайтиб келиши тўғрисидаги рухсатномани бекор қилган эди. Бундан аввал АҚШ реакцион доиралари узоқ вақт мобайнида Чаплин ҳақида бўлмағур гапларни тарқатиб, уни қувғин қилган эди. Ҳатто Чаплинни «Америкага қарши фаолияти» тўғрисида изоҳ бериш учун конгресс комиссиясига ҳам чақирган эдилар. Чаплин ғаламисларнинг бу терговига келишдан бош тортган эди.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ФИЛЛАР БОЗОРИ

Ҳайвонларнинг энг йирик ярмаркаси Ҳиндистондаги Сонпур шаҳрида ўтказилади. Яқинда бу ерда сотишга 200 дан ошиқ фил тўдаси қўйилди. Харидор улардан бирини, бир нечтасини, ёки ҳаммасини бирданига сотиб олиши мумкин.

ВЕЛОСИПЕДДА ЖАҲОН БЎЙЛАБ

Калькутталик 34 яшар Сант Просад Потадер велосипедда Осиё ва Европа мамлакатларидан 22 тасини босиб ўтди. Ҳозир у Африка қитъасидан ўтиб боряпти. Бу ердан у АҚШ, Канада ва Японияга ўтмоқчи. Потадер ўз саёҳатини 1970 йилнинг 22 февралида бошлаган эди. 1974 йилнинг декабрида Калькуттага қайтиб келмоқчи. Саёҳатчи турли мамлакатлар халқларининг ҳаётини ўз кўзи билан кўриш мақсадида велосипедда жаҳон бўйлаб кезмоқда.

ШИФОБАХШ БАЛЧИҚ

Япониянинг Кюсю ороли соҳиллари шифобахш балчиқлари билан машҳур. Бу балчиқлар бод касалини жуда тез даъволайди. Даъволаш усули ҳам жуда оддий. Беморлар елкасигача балчиққа кўмиб қўйилади. Медицина ходимлари эса беморнинг балчиқда белгиланган муддатдан ошиқча ётмаслигини кузатиб туришади, холос.

ТЕМИР ЙЎЛ ФАРИШТАСИ

Япониядаги темир йўлни кесиб ўтувчи чорраҳалардан бирида жуда кўп ҳалокат рўй берарди. Маъмурият бу ҳақда роса бош қотирди. Ниҳоят ҳалокатни камайтиришнинг йўлини топишди. Чорраҳа яқинида улкан фаришта ҳайкали ўрнатилиб, унга: «Кимнинг навбати?» деб ёзиб қўйилди.

СУНЪИЙ ЖИГАР

Японияда диаметри 5 сантиметр келадиган сунъий жигар яратилди. Унинг ниҳоятда самарали эканлиги тажриба сифатида 200 та итда синаб кўрилди. Бошқа мамлакатларда қўлланилаётган шу хилдаги жигарлар анча катта ва мураккаб тузилишга эгадир.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар, 11.10 — Бир ёш йигит ҳаётидан тўрт саҳифа (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55— ТОШКЕНТ. 18.00 Мультфильм, 18.10—Ахборот, 18.25 — Капитан Тенкеш (бадиий фильмнинг 2-3-4 сериялари),) 19.20 — СССР халқ артисткаси Лутфихоним Саримсоқованинг ижодий портрети, 20.15 — Ахборот, 21.30 — Адабий театр, 21.15 — МОСКВА, 22.00 — «Вақт», 22.30 — Бонивурнинг қалби (бадиий фильмнинг 2- серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 19.00 — Эстрада концерти 19.40 — Ҳужжатли фильм, 21.15 — цирк томошалари, 21.45 — Врач маслаҳати, 22.00 — Телефильмлар, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00—ТОШКЕНТ. Хоккей: «СПАРТАК» (Тошкент) — «СТРОИТЕЛЬ» (Қарағанда).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/II да Севги тумори, 5/II да Севилия сартароши, 6/II да Беҳуда эҳтиёткорлик (кундузи), Риголетто (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/II да Мирзо Улуғбек, 5/II да Олтин девор (кундузи), Табассум ўғрилари (кечқурун), 6/II да Олтин девор (кундузи), Шоҳ Эдип (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/II да Менинг жаннатим, 5/II да Ажаб савдолар, 6/II да Ҳалима.

КИНО

Жаноб Крюшо Нью-Йоркда — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 8 да).

Сиртаки — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2 ва кеч 9.45 минутда).

Ниқобли исёнчи (ўзбек тилида) — НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Жаноби олийларининг адъютанти — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Дайди (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Қора холли оққуш — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Кунгабоқар — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Россия империясининг салтанати ёки яна қўлга тушмас қасоскорлар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Чексиз муҳаббат сўқмоқлари бўйлаб — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

«ИРМОНТАЖСТРОЙ»НИНГ 1-КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИГА

ЛЭП-220, 100, 35, 10, 6 кв ва подстанция монтажларида ишлаш учун линиячи электромонтёрлар, 4, 5, 6 разрядли подстанция электромонтёрлари

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.

Иш кўчма характерда бўлгани учун 1.55 ва 30 процент коэффициент қўшиб берилади.

КЗОТ бўйича ва иш жойига бориш учун пул берилади.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона, оилаликларга эса шартнома бўйича турар-жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Ўзбекистон ССР, Қарши шаҳри, Бешкент шоссесининг 3 километри.

«УЗТРАНССТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ 10-ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН БОШҚАРМАСИГА

(Инженерная кўчаси, 7-уй, телефонлар: 39-44-68, 39-44-69).

барча қурилиш мутахассислиги бўйича инженер-техниклар, изоляторчи-ўровчилар, ғишт терувчилар, ҳамма разряддаги сувоқчилар, юкчилар

КЕРАК

Ишчиларнинг иш ҳақи ишбай-мукофотли.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетлар ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

8-10 синф маълумоти бор қизлар ва Совет армияси хизматини ўтаб келган йигитлар кичик техниклар тайёрлаш курсларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Ўқиш муддати ўзлаштиришга боғлиқ бўлиб, 11 ойдан кўп эмас, 45-54 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Гоголь кўчаси, 93-уй, кадрлар бўлими.

СПОРТ

ЯНГИЛИКЛАР

ОЛИМПИАДА МАШЪАЛАСИ ЎТ ОЛДИ

Оппоқ қор билан қопланган Саппорони кумуш шаҳар деса арзигулик. Кеча Москва вақти билан саҳар соат 5 да «Оқ олимпиада» мусобақаларининг бошланишига бағишланган тантанали маросим бўлди. Япониянинг Хоккайдо ороли — Саппорода XI қишки олимпиада ўйинлари старт олди. Олимпиада рамзий белгиси — бир-бирига туташ беш ҳалқанинг расми туширилган оқ шойи байроқ ҳилпираб турган «Макоманаи» майдонида қизғин беллашувларнинг бошланганидан дарак берувчи машъала ўт олдирилди. Бу олов энди 11 кун давомида ёниб туради.

Олимпиада мусобақаларининг тантанали очилиш маросимидан кейин биринчи бўлиб муз майдонига хоккейчилар тушишди. Улар ўзаро саралаш ўйинлари ўтказдилар. Бугун эса чанғичилар 30 километрли пойгада, конькичи йигитлар эса 5 минг метрли масофа бўйича мусобақаларда икки олтин медални қўлга киритиш учун курашадилар.

НАВБАТ—ФИНАЛГА

Республикамиз пойтахтида спортнинг стол тенниси тури-дан Ўзбекистон кубоги учун анъанавий мусобақа бўлди. Мусобақанинг ҳал қилувчи охирги ўйинларида курашган йигитлар ўртасидаги беллашув айниқса қизғин ўтди. Бунда пойтахтлик спартакчилар билан студент ёшлар командаси — «Буревестник» ўйинчилари куч синашдилар. Ўйин 5:2 ҳисобида спартакчилар фойдасига ҳал бўлди. Аёллар ўртасидаги курашда бухоролик меҳнатчилар билан «Буревестник» (Тошкент) командалари куч синашдилар. Олишув бухоролик кичик соққа усталарининг ғалабаси — 5:1 билан тугади. Шундай қилиб тошкентлик спартакчилар билан бухоролик қизлар Москвада ўтказиладиган финал ўйинларга йўлланма олишди.

ЯРИМ ОЧКО КИФОЯ

Рига шаҳрида бир неча кундан бери юз катакли шашка бўйича совет гроссмейстерлари Андрис Андрейко билан Исер Куперман жаҳон чемпиони номи учун курашмоқдалар. Уларнинг бири жаҳон шашка тожини ўзида сақлаб қолиш учун куч сарфлаётган бўлса, иккинчиси — Куперман ана шу шарафли номга даъвогарлик қиляпти. Андрисга ўз мавқеини сақлаб қолиши учун ярим очко кифоя, унинг рақибига бир очко керак бўлиб турибди. Рақиблар бугунгача 9 марта учрашиб, баробар — 4,5:4,5 очко тўплашди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331453. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143. 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337182. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 48-85. Бухоро — 3-31-42. Қарши — 38-42. Нукус — 42-62. Самарқанд — 31-972. Термиз 54-01. Урганч — 24-55. Фарғона — 4-29-44.

Б. — 29. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. — 03188.